

Kompetanseinvesteringer i videreutdanning og oppl ering i norsk arbeidsliv

Beregninger basert på data fra Lærevilkårsmonitoren
koblet mot registerdata

Pål B ring
Sveinung Skule

Arbeidsnotat 3/2013

NIFU

Arbeidsnotat 3/2013

Utgitt av Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning
Adresse PB 5183 Majorstuen, NO-0302 Oslo. Besøksadresse: Wergelandsveien 7, 0167 Oslo

Oppdragsgiver Kunnskapsdepartementet

www.nifu.no

Forord

Formålet med dette notatet er å undersøke omfanget av kompetanseinvesteringer i livslang læring i norsk arbeidsliv, hvor vi med «livslang læring» mener det å delta i minst en av følgende to former for læring: formell videreutdanning eller kurs og opplæring som ikke gir formell kompetanse. Notatet er skrevet på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet, og utgjør en tilleggsmodul til et større prosjekt som handler om livslang læring i norsk arbeidsliv. Det er utgitt fire andre rapporter i prosjektet.

I notatet undersøker vi hvordan kompetanseinvesteringer i norsk arbeidsliv fordeler seg etter næring, sektor og region. Vi undersøker om det er forskjeller i kompetanseinvesteringene etter sysselsattes nærings- og sektortilhørighet, og om det er forskjeller i disse investeringene etter en rekke regionale inndelinger: sysselsattes arbeidsfylke og landsdel, samt ulike typer regioner målt ved befolkningstetthet og nærhet til storby. I tillegg undersøker vi hvordan kostnadene ved kompetanseinvesteringene fordeler seg mellom arbeidsgiver og arbeidstaker.

Notatet er basert på data fra Lærevilkårsmonitoren (LVM) som er koblet til registerdata. Registerdataene gjelder for 2010, mens dataene fra LVM gjelder for perioden 2008-2011. Alle dataene er hentet fra Statistisk sentralbyrå (SSB).

Vi takker Anders Ekeland og Inger Håland i SSB for dataleveranser, samt Lars Nerdrum i Kunnskapsdepartementet og Birgitte Wohl Sem i Kommunal- og regionaldepartementet for kommentarer til et tidligere utkast av notatet.

Notatet er skrevet av Pål Børing. Sveinung Skule har vært prosjektleder. Skule har vært sentral i utformingen av det metodiske opplegget og gitt mindre bidrag til teksten.

Oslo, 5. mars 2013

Susanne Sundnes
Forskningsleder

Innhold

1	Innledning	7
2	Data og metode	9
2.1	Datakilder.....	9
2.2	Datautvalget og beskrivelse av beregningene	12
3	Kompetanseinvesteringer i norsk arbeidsliv etter næring, sektor og region	19
3.1	Fordeling etter næring.....	19
3.2	Fordeling etter sektor	21
3.3	Fordeling etter fylke.....	23
3.4	Fordeling etter landsdel.....	25
3.5	Fordeling etter regioner målt ved befolkningstetthet	27
3.6	Fordeling etter regioner målt ved nærhet til storby.....	31
4	Hvordan fordeler kostnadene ved kompetanseinvesteringene seg mellom arbeidsgiver og arbeidstaker?	34
4.1	Fordeling etter næring.....	34
4.2	Fordeling etter sektor	35
4.3	Fordeling etter fylke.....	36
4.4	Fordeling etter landsdel.....	37
4.5	Fordeling etter regioner målt ved befolkningstetthet	38
4.6	Fordeling etter regioner målt ved nærhet til storby.....	40
5	Konklusjoner og oppsummering	42
	Tabellvedlegg	44

1 Innledning

I dette notatet skal vi undersøke omfanget av kompetanseinvesteringer i livslang læring i norsk arbeidsliv. Notatet utgjør en tilleggsmodul til et prosjekt som handler om livslang læring i norsk arbeidsliv, hvor Kunnskapsdepartementet har vært oppdragsgiver. Kompetanseinvesteringene er i notatet målt gjennom de kostnadene som er forbundet med at sysselsatte deltar i minst en av følgende to former for læring:

- Deltakelse i videreutdanning som gir formell kompetanse.
- Deltakelse i kurs og annen uformell opplæring.

I notatet har vi tatt utgangspunkt i alle sysselsatte personer i Norge, og beregnet de totale lønnskostnadene i forbindelse med kompetanseinvesteringer i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring for 2010. Deretter har vi beregnet hvordan de totale lønnskostnadene ved disse kompetanseinvesteringene fordeler seg mellom arbeidsgiver og arbeidstaker. Analysen omfatter både sysselsatte som er i heltids- og deltidsarbeid.

Vi har i notatet undersøkt hvordan følgende mål på lønnskostnader i forbindelse med kompetanseinvesteringer i videreutdanning og kurs og opplæring varierer etter bestemte kjennetegn ved de sysselsatte:

- Beregnet totale lønnskostnader blant sysselsatte.
- Beregnet lønnskostnader per sysselsatt person.
- Andelen av de beregnede totale lønnskostnader blant sysselsatte som er betalt av arbeidsgiver.

Disse målene på lønnskostnader ved kompetanseinvesteringer er så fordelt etter følgende kjennetegn ved de sysselsatte: næring, sektor og en rekke regionale inndelinger. De regionale inndelingene er som følger:

- Arbeidsfylke.
- Landsdel.
- Region målt ved befolkningstetthet.
- Region målt ved nærhet til storby.

Fordelingen etter næring er basert på Standard for næringsgruppering (SN2007), og fordelingen etter landsdel er basert på fylkesinndelingen. Sektorinndelingen er basert på institusjonell sektor. Inndelingen i regioner målt ved befolkningstetthet og nærhet til storby er basert på arbeidskommune. Vi anvender to ulike inndelinger i regioner målt ved befolkningstetthet.

Notatet omhandler ikke alle investeringskostnader ved opplæring og videreutdanning, men kun verdien av de timene som brukes til slik kompetanseutvikling, målt som lønnskostnader for de timene som medgår for å delta. Kostnader som kursutgifter, reisekostnader, kostnader til læremateriell mv. er ikke tatt med, fordi vi mangler data om disse, heller ikke kostnader forbundet med at arbeidsgiver leier inn kursholdere, organiserer kurs eller organiserer vikarer eller andre erstatninger for ansatte som er borte i forbindelse med kurs og opplæring. Størrelsen på slike kostnader kan i noen sammenhenger være betydelige, men tidligere forskning viser likevel at det er lønnskostnader for ansatte som er fraværende fra arbeidet i forbindelse med kompetanseutvikling som utgjør den største kostnaden.

Beregningene i notatet er foretatt ved å ta utgangspunkt i data fra Arbeidskraftundersøkelsen (AKU) og de tilleggsspørsmålene til AKU som utgjør Lærevilkårsmonitoren (LVM). Disse dataene er så koblet mot registerdata. Registerdataene gjelder for 2010, mens LVM-dataene gjelder for perioden 2008-2011. Alle dataene er hentet fra Statistisk sentralbyrå (SSB). I neste kapittel skal vi gi en nærmere beskrivelse av dataene og hvordan beregningene er foretatt.

2 Data og metode

2.1 Datakilder

Notatet er basert på følgende datakilder:

- Data fra Arbeidskraftsundersøkelsen (AKU) og de tilleggsspørsmålene til AKU som utgjør Lærevilkårsmonitoren (LVM) for perioden 2008-2011.
- Registerdata i form av sysselsettingsdata og utdanningsdata for 2010.

Utgangspunktet for analysene er LVM-dataene. Disse dataene er så koblet til sysselsettingsdataene og utdanningsdataene. SSB har utlevert alle dataene til NIFU.

2.1.1 Data fra LVM

LVM er en landsomfattende spørreundersøkelse som blir gjennomført som en tilleggsmodul til SSBs årlige AKU. Undersøkelsen kartlegger vilkårene for læring gjennom livsløpet blant personer i arbeidsfør alder bosatt i Norge, og har vært gjennomført årlig siden 2003. SSB har hatt ansvar for innsamling av LVM-dataene i alle årene.

Tidligere var LVM en frivillig tilleggsmodul til AKU, men har i de senere årene blitt en obligatorisk del av AKU. LVM blir gjennomført i 1. kvartal, mens AKU gjennomføres hvert kvartal. Innsamling av LVM-dataene er basert på direkte intervjuer (telefonintervjuer).

LVM-datagrunnlaget består av et utvalg personer i Norge i aldersgruppen 15-74 år. Tilleggsutvalget for LVM utgjør årlig om lag 12.000 personer. I analysene i dette notatet skal vi kun benytte data fra LVM som er knyttet til spørsmål vedrørende igangværende utdanning og deltaking i ikke-formell utdanning. Ettersom antall personer som har besvart disse spørsmålene er noe begrenset, har vi i analysen benyttet LVM-data for alle årene i perioden 2008-2011 som så er koblet til sysselsettingsdataene og utdanningsdataene for 2010.

Det har tidligere vært utarbeidet fire rapporter i dette prosjektet som handler om livslang læring i norsk arbeidsliv. Analysene i den første rapporten var kun basert på LVM-dataene, mens i den andre rapporten var analysene basert på en kobling av LVM mot registerdata. Felles for begge disse rapportene var at dataene ble benyttet for både sysselsatte og ikke-sysselsatte personer (i aldersgruppen 22-59 år) for de som har deltatt i formell videreutdanning, og for sysselsatte personer (i

aldersgruppen 22-66 år) for de som har deltatt på kurs og annen uformell opplæring.¹ I dette notatet skal vi ta utgangspunkt i alle sysselsatte personer i Norge.

2.1.2 Sysselsettingsdata

Sysselsettingsdataene inneholder data for alle registrerte sysselsatte personer i alderen 15 år eller mer i Norge. Vi skal benytte data for 2010, ettersom dette er det siste tilgjengelige året som vi har sysselsettingsdata for. Den informasjonen som vi har benyttet fra disse dataene er de sysselsattes fødselsår (og dermed alder), næring, institusjonell sektor, arbeidskommune, kontantlønn og avtalt ukentlig arbeidstid. Kontantlønn er summen av alle kontante ytelser i arbeidsforhold. Avtalt ukentlig arbeidstid er inndelt i tre kategorier: 1-19 timer (kort deltid), 20-29 timer (lang deltid) og 30 timer og over (heltid).

Næring er basert på Standard for næringsgruppering (SN2007), hvor vi har delt inn de sysselsatte etter følgende hovednæringer (alfabetiske NACE-koder i parentes):

- Jordbruk, skogbruk og fiske (A)
- Bergverksdrift og utvinning (B)
- Industri (C)
- Elektrisitets-, gass-, damp- og varmtvannsforsyning (D)
- Vannforsyning, avløps- og renovasjonsvirksomhet (E)
- Bygge- og anleggsvirksomhet (F)
- Varehandel, reparasjon av motorvogner (G)
- Transport og lagring (H)
- Overnattings- og serveringsvirksomhet (I)
- Informasjon og kommunikasjon (J)
- Finansierings- og forsikringsvirksomhet (K)
- Omsetning og drift av fast eiendom (L)
- Faglig, vitenskapelig og teknisk tjenesteyting (M)
- Forretningsmessig tjenesteyting (N)
- Offentlig administrasjon og forsvar, og trygdeordninger underlagt offentlig forvaltning (O)
- Undervisning (P)
- Helse- og sosialtjenester (Q)
- Kulturell virksomhet, underholdning og fritidsaktiviteter (R)
- Annen tjenesteyting (S)

Med utgangspunkt i institusjonell sektor har vi delt inn de sysselsatte i 3 sektorer: statlig sektor, kommunal sektor og privat sektor. Statlig sektor omfatter stats- og trygdeforvaltningen, samt følgende to kategorier blant finansielle foretak: Norges Bank og statlige låneinstitutter. Kommunal sektor omfatter kommuner, der kommuner består av (primær)kommuner og fylkeskommuner. Stats- og trygdeforvaltningen og kommuner utgjør til sammen offentlig forvaltning. Privat sektor omfatter finansielle foretak (eksklusive Norges Bank og statlige låneinstitusjoner), ikke-finansielle foretak og husholdninger. Finansielle foretak omfatter:

- Forretningsbanker
- Sparebanker
- Kredittforetak
- Finansieringsselskaper
- Andre finansielle foretak, ekskl. hjelpeforetak, inkl. finansielle holdingselskaper
- Livsforsikringsselskaper og pensjonskasser mv.

¹ Analysen i de to første rapportene omfattet også sysselsatte personer (i aldersgruppen 22-66 år) som har læringsintensivt arbeid. Denne gruppen er ikke inkludert i analysene i dette notatet.

- Skadeforsikringsselskaper
- Finansielle hjelpeforetak

Ikke-finansielle foretak omfatter:

- Statens forretningsdrift
- Statlig eide foretak, inkl. statsforetak
- Kommunal forretningsdrift
- Selvstendige kommuneforetak
- Private foretak med begrenset ansvar (aksjeselskaper mv.)
- Private, ikke-forretningsmessige produsentorienterte institusjoner

I husholdningssektoren inngår:

- Personlige foretak mv.
- Private, ikke-forretningsmessige konsumentorienterte institusjoner (ideelle organisasjoner)
- Personlig næringsdrivende
- Lønnstakere, pensjonister, trygdede, studenter o.a.

På bakgrunn av informasjon om arbeidskommune i sysselsettingsdataene har vi fordelt de sysselsatte etter en rekke regionale inndelinger. Dette gjelder arbeidsfylke og landsdel, der hver landsdel består av minst to fylker. Totalt er det 19 fylker og følgende 7 landsdeler (fylkene som inngår i de ulike landsdelene er angitt i parentes):

- Øst-Viken (Østfold, Akershus og Oslo)
- Innlandet (Hedmark og Oppland)
- Vest-Viken (Buskerud, Vestfold og Telemark)
- Sørlandet (Aust-Agder og Vest-Agder)
- Vestlandet (Rogaland, Hordaland, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal)
- Trøndelag (Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag)
- Nord-Norge (Nordland, Troms og Finnmark)

Videre har vi inndelt de sysselsatte i ulike regioner målt ved befolkningstetthet, og her har vi benyttet to ulike inndelinger som begge er basert på en klassifisering som er foretatt av Kommunal- og regionaldepartementet. Den ene inndelingen er som følger:

- Storbyregioner (regioner med senter med mer enn 50.000 innbyggere)
- Mellomstore byregioner (regioner med senter mellom 15.000 og 50.000 innbyggere)
- Småbyregioner (regioner med senter mellom 5.000 og 15.000 innbyggere)
- Tettstedsregioner (regioner med senter mellom 1.000 og 5.000 innbyggere)
- Spredtbygde områder (regioner med senter under 1.000 innbyggere)

Den andre inndelingen er slik:

- Storbyregioner (regioner med senter med mer enn 50.000 innbyggere)
- Små og mellomstore byregioner utenfor det distriktpolitiske virkeområdet (regioner med senter mellom 5.000 og 50.000 innbyggere)
- Små og mellomstore byregioner innenfor det distriktpolitiske virkeområdet (regioner med senter mellom 5.000 og 50.000 innbyggere)
- Tettstedsregioner (regioner med senter mellom 1.000 og 5.000 innbygger)
- Spredtbygde områder (regioner med senter under 1.000 innbyggere)

I tillegg har vi benyttet en inndeling av de sysselsatte i ulike regioner målt ved nærhet til storby. Denne inndelingen er basert på en klassifisering som er foretatt av NIBR. Denne inndelingen er som følger:

- Hovedstadsområdet (omfatter Oslo og omegn)
- Storbyområdet (omfatter Trondheim, Bergen, Stavanger/Sandnes + Moss/Holmestrand)
- Ytre hovedstadsområdet
- Mellombyområder
- Småbyer og byomland
- Mindre sentrale småbyer
- Utkant

2.1.3 Utdanningsdata

Utdanningsdataene er hentet fra Nasjonal utdanningsdatabase (NUDB) og stilt til rådighet fra Statistisk sentralbyrå. Basen vi har brukt inneholder bl.a. data om igangværende utdanning, og hvorvidt en igangværende utdanning foretas på heltid eller deltid, for personer i alderen mellom 17 år og 66 år for 2010. Igangværende utdanning er basert på Norsk standard for utdanningsgruppering (NUS2000).

Variabelen som angir hvorvidt en utdanning foretas på heltid eller deltid er nærmere beskrevet i SSB-notatet «NOT 2007/54, Nasjonal utdanningsdatabase NUDB, Dokumentasjonsrapport, Datavarehus for utdanningsdata, 1970-2006». Det fremgår av dette notatet at denne variabelen blir i utgangspunktet satt av skolen ut i fra om kurset er ment å utgjøre et fulltidsstudium.

Igangværende utdanning kan være del av personens grunnutdanning, eller det kan være en videreutdanning. Med utgangspunkt i dataene om igangværende utdanning har vi derfor laget en variabel som angir om en person deltar i formell videreutdanning eller ikke i 2010. Det finnes ingen internasjonal standard eller etablert definisjon av videreutdanning. I dette notatet har vi basert oss på den definisjonen som tidligere er brukt i Lærevilkårsmonitoren og som er brukt i de to første rapportene i dette prosjektet, men vi har måttet tilpasse definisjonen noe ettersom vår analyse kun omfatter sysselsatte personer.

Formell videreutdanning omfatter i vår definisjon all offentlig utdanning som gir formell kompetanse og som ikke tas som en del av førstegangsutdanningen. I de to første rapportene la vi til grunn at personer som har fylt 35 år alltid er ferdige med sin førstegangsutdanning. Det legger vi også til grunn her. Det innebærer at all utdanning for personer som fyller minst 35 år i det året de er registrert med en igangværende utdanning, er definert som formell videreutdanning.

I den ande enden av aldersskalaen regnes all utdanning for personer som fyller høyst 21 år i det året de er registrert med en igangværende utdanning, som førstegangsutdanningen.

For personer som er registrert med en igangværende utdanning når de er i aldersgruppen 22-34 år, regnes utdanningen hele tiden som en fortsettelse av førstegangsutdanningen under forutsetning av at de ikke har et opphold fra denne utdanningen på mer enn 1 år når de er i denne aldersgruppen. Hvis de derimot har en opphold fra denne utdanningen på minst 2 år når de er i denne aldersgruppen, regnes det å gjenoppta utdanningen som start på en videreutdanning.

2.2 Datautvalget og beskrivelse av beregningene

Vi har koblet LVM-dataene til sysselsettingsdataene og utdanningsdataene. Totalt var det om lag 2,5 millioner sysselsatte personer i Norge i 2010. I dette avsnittet skal vi gi en beskrivelse av hvordan vi har beregnet hvor mange av disse som har deltatt i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring, og hvor stor andel av disse kostnadene som er dekket av arbeidsgiver og arbeidstaker.

2.2.1 Kostnader ved formell videreutdanning

For å beregne hvor mange av de om lag 2,5 millioner sysselsatte personene som har deltatt i formell videreutdanning, har vi benyttet den variabelen vi har laget (på bakgrunn av igangværende utdanning) som angir om en person deltar i formell videreutdanning eller ikke, samt informasjon om hvilket utdanningsnivå en igangværende utdanning representerer og hvorvidt en igangværende utdanning foretas på hel- eller deltid. Det vises her til beskrivelsen av utdanningsdataene i avsnitt 2.1.3.

Først har vi beregnet hvor mange av de sysselsatte som har deltatt i formell videreutdanning etter næring i 2010 ved å benytte variabelen som angir om en person deltar i videreutdanning eller ikke. Disse beregnede andelene er vist i Kolonne A i Tabell 1. Deretter har vi på bakgrunn av informasjonen om hvilket utdanningsnivå en igangværende utdanning representerer, beregnet antall sysselsatte som har deltatt i videreutdanning på høyere utdanningsnivå i prosent av antall sysselsatte som har deltatt i videreutdanning i 2010, som er vist i Kolonne B. «Videreutdanning på høyere utdanningsnivå» innebærer at man tar en universitets- eller høgskoleutdanning på lavere nivå eller en universitets- eller høgskoleutdanning på høyere nivå (inkl. forskerutdanning).

Kolonne C viser antall sysselsatte i 2010 målt i 1000 årsverk. Ettersom en sysselsatt person ikke nødvendigvis er i heltidsarbeid, men kan være i deltidsarbeid, vil antall årsverk i Kolonne C være lavere enn antall sysselsatte personer for hver næring, der antall sysselsatte personer i 2010 er vist i Kolonne C i Tabell 2. Årsverk i Kolonne C i Tabell 1 er beregnet på bakgrunn av antall sysselsatte personer. Dette er foretatt på den måten at vi legger til grunn at en person som er i kort deltidsarbeid representerer 1/3 årsverk, en person som er i lang deltidsarbeid representerer 2/3 årsverk, mens en person som er i heltidsarbeid representerer ett årsverk.

På bakgrunn av informasjonen om hvorvidt en igangværende utdanning foretas på hel- eller deltid, har vi i Kolonne D beregnet andel av de sysselsatte som har deltatt i videreutdanning på heltid på lavere utdanningsnivå. «Videreutdanning på lavere utdanningsnivå» innebærer at man som voksen tar en grunnskoleutdanning eller en videregående utdanning.

Tall fra SSB over studiepoengproduksjonen for registrerte studenter innen høyere utdanning for skoleårene 2009-2010 og 2010-2011 viser at blant personer i aldersgruppene 35-39 år og 40-44 år var antall avlagte studiepoeng per student om lag lik 30. Normert progresjon for ordinære heltidsstudenter utgjør 60 studiepoeng i året. Antall studiepoeng per student var noe lavere for eldre studenter. Ettersom vår definisjon av videreutdanning bl.a. omfatter all igangværende utdanning for personer som har fylt 35 år (se avsnitt 2.1.3), legger vi til grunn at sysselsatte personer som har deltatt i formell videreutdanning har en gjennomsnittlig studiepoengproduksjon lik 30 studiepoeng i 2010 (dvs. halvparten av 60 studiepoeng).

Denne antakelsen om studiepoengproduksjonen har vi lagt til grunn for å beregne antall årsverk i Kolonne E. Beregningen i Kolonne E er gjort som følger: Først multipliserer vi Kolonne C med $\frac{1}{2}$, ettersom vi antar at de som har deltatt i formell videreutdanning har en gjennomsnittlig studiepoengproduksjon lik halvparten av normert progresjon for heltidsstudenter (30 studiepoeng av 60 studiepoeng i året). Deretter multipliserer vi dette produktet med produktet av Kolonnene A og B. Dette gir et anslag på antall årsverk brukt på formell videreutdanning på høyere utdanningsnivå blant alle sysselsatte i 2010.

På bakgrunn av Kolonne B kan vi beregne antall sysselsatte som har deltatt i videreutdanning på lavere utdanningsnivå i prosent av antall sysselsatte som har deltatt i videreutdanning i 2010 (som for hver næring er lik 100 % minus tallet i Kolonne B). Multipliserer vi denne prosenten med produktet av Kolonnene A, B og D, får vi et anslag på antall årsverk brukt på formell videreutdanning på lavere utdanningsnivå blant alle sysselsatte i 2010. I denne beregningen har i tillegg lagt til grunn at en

videreutdanning som foretas på heltid av en sysselsatt person utgjør ett årsverk, mens en videreutdanning som foretas på deltid utgjør et halvt årsverk.

Summerer vi anslaget på antall årsverk brukt på formell videreutdanning på høyere og lavere utdanningsnivå blant alle sysselsatte i 2010, får vi et anslag på antall årsverk brukt på formell videreutdanning blant alle sysselsatte dette året, som er vist i Kolonne E. Merk at vi har vektet resultatene for de enkelte næringene i Kolonne E slik at summen av de beregnede årsverkene for hver næring er lik antall årsverk for alle næringer sett under ett.

Videre har vi gjort bruk av lønnsstatistikk fra SSB som gir opplysninger om gjennomsnittlig månedslønn for heltidsansatte i 2010 etter de næringene som fremgår av Tabell 1.² Disse opplysningene er benyttet for å beregne gjennomsnittlig årslønn etter de sysselsattes næringstilhørighet, vist i Kolonne F.

Vi har så beregnet de totale lønnskostnadene ved formell videreutdanning i 2010 ved å multiplisere antall årsverk brukt på videreutdanning i Kolonne E med gjennomsnittlig årslønn i Kolonne F for hver næring. Dette gir et anslag på totale lønnskostnader til formell videreutdanning, som er vist i Kolonne G. Kostnadene i Kolonne G er målt i millioner kroner. I Kolonne G har vi (på samme måte som for Kolonne E) vektet resultatene slik at summen av de beregnede lønnskostnadene for hver næring er lik de beregnede lønnskostnadene for alle næringer sett under ett.

Totalt sett har vi beregnet at lønnskostnadene ved formell videreutdanning for 2010 utgjør 25.494 millioner kroner, dvs. om lag 25 milliarder kroner, for hele landet. Det må understrekes at dette anslaget vil være meget følsomt for de antakelsene som vi har lagt til grunn for å beregne antall årsverk brukt på formell videreutdanning, samt nivået på den gjennomsnittlige månedslønnen som er brukt i beregningene.³ Kolonne H fremkommer ved å dividere Kolonne G med antall sysselsatte personer etter næring (vist i Kolonne C i Tabell 2). Vi ser av Tabell 1 at lønnskostnadene ved formell videreutdanning for 2010 utgjør om lag 10.300 kroner per sysselsatt for hele landet.

Vi har laget tilsvarende tabeller som Tabell 1 hvor beregnede lønnskostnader i forbindelse med kompetanseinvesteringer i formell videreutdanning er fordelt etter sektor og region. I dette tilfellet har vi basert oss på dataene om kontantlønn når vi skal beregne gjennomsnittlig årslønn (som i Kolonne F i Tabell 1) etter sektor og region, men hvor disse dataene er vektet slik at månedslønnen for alle sysselsatte er satt lik den gjennomsnittlige månedslønnen for heltidsansatte i 2010 som gjelder for alle næringer sett under ett, slik denne fremkommer av SSBs lønnsstatistikk (se fotnote 3).

² Månedslønn omfatter utbetalt avtalt lønn, uregelmessige tillegg, bonus, provisjon etc., ikke medregnet overtidsgodtgjørelse.

³ Ifølge SSB utgjør den gjennomsnittlige månedslønnen for heltidsansatte 38.100 kroner i 2010 for alle næringer sett under ett.

Tabell 1 Grunnlag for beregning av totale lønnskostnader blant sysselsatte og lønnskostnader per sysselsatt i forbindelse med kompetanseinvesteringer i formell videreutdanning etter næringstilhørighet, året 2010.

Næring	Andelen i videre- utdanning (Kolonne A)	Andelen i videre- utdanning innen høyere utdanning (Kolonne B)	Sysselsatte årsverk (Kolonne C)	Andelen i videre- utdanning på heltid, lavere utdanning (Kolonne D)	Antall årsverk videre- utdanning (Kolonne E)	Gjennom- snittlig årslønn (Kolonne F)	Totale lønns- kostnader (Kolonne G)	Lønns- kostnader per sysselsatte (Kolonne H)
Jordbruk, skogbruk og fiske (A)	2 %	57 %	49	78 %	594	430 800	261	4 200
Bergverksdrift og utvinning (B)	3 %	61 %	52	71 %	1 113	672 000	764	14 100
Industri (C)	2 %	49 %	210	82 %	3 039	440 400	1 367	6 100
Elektrisitets-, gass-, damp- og varmtvannsforsyning (D)	4 %	73 %	14	70 %	339	529 200	183	12 400
Vannforsyning, avløps- og renovasjonsvirksomhet (E)	3 %	59 %	12	66 %	208	411 600	87	6 500
Bygge- og anleggsvirksomhet (F)	2 %	28 %	183	73 %	3 025	418 800	1 294	6 600
Varehandel, reparasjon av motorvogner (G)	2 %	54 %	274	80 %	3 184	421 200	1 369	3 900
Transport og lagring (H)	2 %	49 %	125	82 %	1 941	440 400	873	6 100
Overnattings- og serveringsvirksomhet (I)	2 %	48 %	50	86 %	864	348 000	307	4 300
Informasjon og kommunikasjon (J)	3 %	91 %	79	80 %	1 209	565 200	698	8 100
Finansierings- og forsikringsvirksomhet (K)	6 %	97 %	46	64 %	1 340	604 800	827	16 700
Omsetning og drift av fast eiendom (L)	5 %	87 %	20	70 %	537	522 000	286	11 200
Faglig, vitenskapelig og teknisk tjenesteyting (M)	4 %	90 %	111	74 %	2 251	556 800	1 280	10 400
Forretningsmessig tjenesteyting (N)	4 %	49 %	99	85 %	2 533	391 200	1 012	8 300
Offentlig administrasjon og forsvar, og trygdeordninger underlagt offentlig forvaltning (O)	7 %	93 %	135	83 %	5 166	462 000	2 437	16 600
Undervisning (P)	12 %	95 %	171	82 %	10 442	456 000	4 861	24 100
Helse- og sosialtjenester (Q)	7 %	78 %	388	78 %	16 245	414 000	6 866	13 600
Kulturell virksomhet, underholdning og fritidsaktiviteter (R)	4 %	83 %	31	81 %	718	414 000	304	7 500
Annen tjenesteyting (S)	4 %	79 %	40	80 %	983	417 600	419	8 400
Total	5 %	78 %	2 091	79 %	55 762	457 200	25 494	10 300

Noter: 1) Beregningene er basert på alle sysselsatte i Norge i 2010, både de som er i heltids- og deltidsarbeid. 2) Næring er basert på Standard for næringsgruppering (SN2007) (alfabetiske NACE-koder i parentes). 3) Kolonne A angir andelen av de sysselsatte som har deltatt i formell videreutdanning i 2010. 4) Kolonne B angir antall sysselsatte som har deltatt i formell videreutdanning på høyere utdanningsnivå i prosent av antall sysselsatte som har deltatt i formell videreutdanning i 2010. 5) Kolonne C angir antall sysselsatte i 2010 målt i 1000 årsverk. 6) Kolonne D angir antall sysselsatte som har deltatt i videreutdanning på heltid i prosent av antall sysselsatte som har deltatt i videreutdanning på lavere utdanningsnivå. 7) Kolonne E angir totalt antall årsverk brukt på formell videreutdanning blant alle sysselsatte i 2010. 8) Kolonne F angir gjennomsnittlig årslønn for heltidsansatte i 2010 (basert på lønnsstatistikk fra SSB). 9) Kolonne G angir beregnet totale lønnskostnader til formell videreutdanning målt i millioner kroner. 10) Kolonne H angir beregnet lønnskostnader til formell videreutdanning per sysselsatt målt i kroner.

Vi skal så beregne hvor stor andel av lønnskostnadene som er dekket av arbeidsgiver og arbeidstaker. Dette har vi gjort ved å benytte spørsmål fra LVM om igangværende utdanning. LVM inneholder et spørsmål som gir informasjon om hvor mange som har gått på skole, studert eller vært lærling i løpet av de siste 4 ukene. I den koblede datafilen har vi informasjon om dette for om lag 34.000 sysselsatte. Blant disse er det om lag 4.600 personer, eller 13 % av de om lag 34.000 personene, som har svart bekreftende på dette spørsmålet.

For de om lag 4.600 sysselsatte personene som har gått på skole, studert eller vært lærling i løpet av de siste 4 ukene, har vi informasjon om de mottok full lønn, redusert lønn eller ingen lønn fra sin arbeidsgiver for å ta denne utdanningen. Denne informasjonen er benyttet for å beregne hvor stor andel av de totale lønnskostnadene ved formell videreutdanning som er dekket av arbeidsgiver og arbeidstaker. Vi antar at alle lønnskostnadene er dekket av arbeidsgiver for de som mottok full lønn, mens alle lønnskostnadene er dekket av arbeidstaker for de som ikke mottok lønn. For de som mottok redusert lønn antar vi at lønnskostnadene er delt likt mellom arbeidsgiver og arbeidstaker.

Basert på disse antakelsene finner vi at 15 % av de totale lønnskostnadene ved formell videreutdanning på 25.494 millioner kroner er dekket av arbeidsgiver (3.765 millioner kroner), mens de resterende 85 % er dekket av arbeidstaker (21.730 millioner kroner). Dette innebærer at det aller meste av lønnskostnadene ved videreutdanning er dekket av arbeidstakerne selv, og ikke av arbeidsgiverne.

Vi må understreke at antakelsene i denne delen av beregningene er grovkornede, og at resultatene er følsomme for endringer i antakelsene.

2.2.2 Kostnader ved kurs og annen uformell opplæring

Vi skal benytte flere spørsmål fra LVM om deltaking i ikke-formell utdanning for å beregne hvor mange av de om lag 2,5 millioner sysselsatte personene som har deltatt på kurs og annen uformell opplæring, og hvor stor andel av disse kostnadene som er dekket av arbeidsgiver og arbeidstaker. Først tar vi utgangspunkt i spørsmålet i LVM som gir informasjon om hvor mange som har deltatt på kurs, seminarer, konferanser o.l. i løpet av de siste 4 ukene hvor formålet har vært opplæring. Vi har informasjon om dette i den koblede datafilen for om lag 37.600 sysselsatte personer. Av disse har om lag 5.800 personer, eller 15 % av de om lag 37.600 personene, svart bekreftende på dette spørsmålet. Vi har dermed lagt til grunn at 15 % av de sysselsatte har deltatt på kurs og annen uformell opplæring i løpet av en måned. Kolonne A i Tabell 2 viser andelen av de sysselsatte som har deltatt på kurs og opplæring i løpet av en måned etter næring.

I LVM har vi informasjon om omtrent hvor mange timer i alt som den sysselsatte har brukt på deltakelse i ikke-formell utdanning, dvs. deltakelse i en eller annen form for opplæring som kurs, seminarer, konferanser o.l. i løpet av de 4 siste ukene. Vi har benyttet denne informasjonen for å beregne gjennomsnittlig antall timer brukt på kurs og annen uformell opplæring per sysselsatt i løpet av en måned, som er vist i Kolonne B.

Kolonne C i Tabell 2 viser antall sysselsatte i 2010 målt i 1000 personer. Hvis vi multipliserer Kolonnene A, B og C, får vi et anslag på totalt antall timer brukt på kurs og annen uformell opplæring blant alle sysselsatte i løpet av en måned, vist i Kolonne D. Resultatene for de enkelte næringene i Kolonne D er vektet slik at summen av de beregnede timene for hver næring er lik antall timer for alle næringer sett under ett. Kolonne E viser totalt antall månedensverk brukt på kurs og annen uformell opplæring blant alle sysselsatte i løpet av en måned, og er beregnet ved å dividere Kolonne D med 150, ettersom vi har lagt til grunn at ett månedensverk utgjør i gjennomsnitt 150 timer.

Tabell 2 Grunnlag for beregning av totale lønnskostnader blant sysselsatte og lønnskostnader per sysselsatt i forbindelse med kompetanseinvesteringer i kurs og annen uformell opplæring etter næringstilhørighet, året 2010.

Næring	Andelen i kurs og opplæring (Kolonne A)	Timer per sysselsatt til kurs og opplæring (Kolonne B)	Sysselsatte personer (Kolonne C)	Timer til kurs og opplæring blant alle sysselsatte (Kolonne D)	Månedsværk til kurs og opplæring blant alle sysselsatte (Kolonne E)	Gjennomsnittlig månedslønn (Kolonne F)	Totale lønnskostnader (Kolonne G)	Lønnskostnader per sysselsatt (Kolonne H)
Jordbruk, skogbruk og fiske (A)	11 %	12,8	62	85	567	35 900	204	3 300
Bergverksdrift og utvinning (B)	22 %	19,2	54	225	1 498	56 000	841	15 600
Industri (C)	12 %	17,3	225	475	3 164	36 700	1 165	5 200
Elektrisitets-, gass-, damp- og varmtvannsforsyning (D)	26 %	17,2	15	68	452	44 100	200	13 500
Vannforsyning, avløps- og renovasjonsvirksomhet (E)	19 %	17,7	13	45	297	34 300	102	7 700
Bygge- og anleggsvirksomhet (F)	13 %	15,2	196	395	2 636	34 900	923	4 700
Varehandel, reparasjon av motorvogner (G)	12 %	16,3	355	686	4 572	35 100	1 609	4 500
Transport og lagring (H)	10 %	20,5	142	283	1 889	36 700	695	4 900
Overnattings- og serveringsvirksomhet (I)	9 %	15,0	72	97	647	29 000	188	2 600
Informasjon og kommunikasjon (J)	15 %	15,0	86	189	1 262	47 100	596	7 000
Finansierings- og forsikringsvirksomhet (K)	23 %	17,7	49	205	1 365	50 400	690	14 000
Omsetning og drift av fast eiendom (L)	14 %	13,2	26	46	308	43 500	134	5 300
Faglig, vitenskapelig og teknisk tjenesteyting (M)	16 %	14,2	123	273	1 822	46 400	848	6 900
Forretningsmessig tjenesteyting (N)	11 %	17,2	121	236	1 572	32 600	514	4 200
Offentlig administrasjon og forsvar, og trygdeordninger underlagt offentlig forvaltning (O)	23 %	17,8	147	599	3 992	38 500	1 541	10 500
Undervisning (P)	21 %	12,4	201	519	3 458	38 000	1 318	6 500
Helse- og sosialtjenester (Q)	18 %	13,1	504	1 199	7 994	34 500	2 766	5 500
Kulturell virksomhet, underholdning og fritidsaktiviteter (R)	13 %	19,6	41	104	691	34 500	239	5 900
Annen tjenesteyting (S)	15 %	13,6	50	103	689	34 800	240	4 800
Total	15 %	15,2	2 483	5 832	38 880	38 100	14 813	6 000

Noter: 1) Beregningene er basert på alle sysselsatte i Norge i 2010, både de som er i heltids- og deltidsarbeid. 2) Næring er basert på Standard for næringsgruppering (SN2007) (alfabetiske NACE-koder i parentes). 3) Kolonne A angir andelen av de sysselsatte som har deltatt på kurs og annen uformell opplæring i løpet av en måned. 4) Kolonne B angir gjennomsnittlig antall timer brukt på kurs og annen uformell opplæring per sysselsatt i løpet av en måned. 5) Kolonne C angir antall sysselsatte i 2010 målt i 1000 personer. 6) Kolonne D angir totalt antall timer brukt på kurs og annen uformell opplæring blant alle sysselsatte i løpet av en måned målt i 1000 timer. 7) Kolonne E angir totalt antall månedsværk brukt på kurs og annen uformell opplæring blant alle sysselsatte i løpet av en måned. 8) Kolonne F angir gjennomsnittlig månedslønn for heltidsansatte i 2010 (basert på lønnsstatistikk fra SSB). 9) Kolonne G angir beregnet totale lønnskostnader til kurs og annen uformell opplæring målt i millioner kroner. 10) Kolonne H angir beregnet lønnskostnader til kurs og annen uformell opplæring per sysselsatt målt i kroner.

I Kolonne F i Tabell 2 har vi vist gjennomsnittlig månedslønn for heltidsansatte i 2010 basert på SSBs lønnsstatistikk (mens Kolonne F i Tabell 1 viste gjennomsnittlig årslønn). Multipliserer vi Kolonnene E og F får vi et anslag på totale lønnskostnader til kurs og annen uformell opplæring i løpet av en måned etter næring. Hvis vi for hver næring multipliserer dette anslaget på totale lønnskostnader med 10 (som representerer 10 måneder),⁴ får vi et anslag på totale lønnskostnader til kurs og annen uformell opplæring i 2010, som er vist i Kolonne G. Resultatene i Kolonne G er målt i millioner kroner, og er vektet (på samme måte som for Kolonne D) slik at summen av de beregnede lønnskostnadene for hver næring er lik de beregnede lønnskostnadene for alle næringer sett under ett.

Lønnskostnadene ved kurs og annen uformell opplæring for 2010 er totalt sett beregnet å utgjøre 14.813 millioner kroner, dvs. om lag 15 milliarder kroner, for hele landet. Dette er en del lavere enn lønnskostnadene ved videreutdanning. Merk at dette anslaget vil være meget følsomt for de antakelsene som er lagt til grunn i beregningene. Hvis vi dividerer Kolonne G med Kolonne C får vi Kolonne H, som viser at lønnskostnadene ved kurs og annen uformell opplæring utgjør om lag 6.000 kroner per sysselsatt for hele landet, dvs. noe over halvparten av lønnskostnadene ved formell videreutdanning per sysselsatt.

Tilsvarende tabeller som Tabell 1 er laget hvor vi har beregnet lønnskostnader i forbindelse med kompetanseinvesteringer i formell videreutdanning fordelt etter sektor og region. Vi har i dette tilfellet anvendt dataene om kontantlønn når vi skal beregne gjennomsnittlig månedslønn etter sektor og region. Dette er gjort slik at dataene er vektet på den måten at månedslønnen for alle sysselsatte er satt lik den gjennomsnittlige månedslønnen for heltidsansatte i 2010 som gjelder for alle næringer sett under ett (basert på SSBs lønnsstatistikk).

Summerer vi lønnskostnadene både ved formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring finner vi at disse utgjør 40.308 millioner kroner, dvs. om lag 40 milliarder kroner. Av disse utgjør 63 % lønnskostnader ved videreutdanning, mens 37 % utgjør lønnskostnader ved kurs og opplæring.

For de sysselsatte personene som har deltatt på kurs, seminarer, konferanser o.l. i løpet av de siste 4 ukene hvor formålet har vært opplæring, har vi informasjon om hvorvidt denne opplæringen foregikk helt utenom arbeidstiden eller ikke. Vi antar at alle lønnskostnadene er dekket av arbeidsgiver hvis opplæringen ikke foregikk helt utenom arbeidstiden. For de personene hvor opplæringen foregikk helt utenom arbeidstiden, har vi videre informasjon om de mottok lønn, delvis lønn eller ingen lønn for å delta i denne opplæringen. Vi antar at alle lønnskostnadene er dekket av arbeidsgiver for de som mottok lønn, mens alle lønnskostnadene er dekket av arbeidstaker for de som ikke mottok lønn. Dessuten antar vi at lønnskostnadene er delt likt mellom arbeidsgiver og arbeidstaker for de som mottok delvis lønn. Legger vi disse antakelsene til grunn finner vi at 87 % av de totale lønnskostnadene ved kurs og annen uformell opplæring på 14.813 millioner kroner er dekket av arbeidsgiver (12.852 millioner kroner), mens de resterende 13 % er dekket av arbeidstaker (1.962 millioner kroner). Ved kurs og opplæring er altså det aller meste av lønnskostnadene dekket av arbeidsgiverne, mens det motsatte var tilfelle ved videreutdanning (se avsnitt 2.2.1).

⁴ Vi anvender 10 måneder ettersom vi må ta hensyn til at sysselsatte personer vil være fraværende fra arbeid grunnet ferie og fri-/helligdager, som i analysen er antatt å utgjøre totalt 2 måneder i gjennomsnitt for 2010.

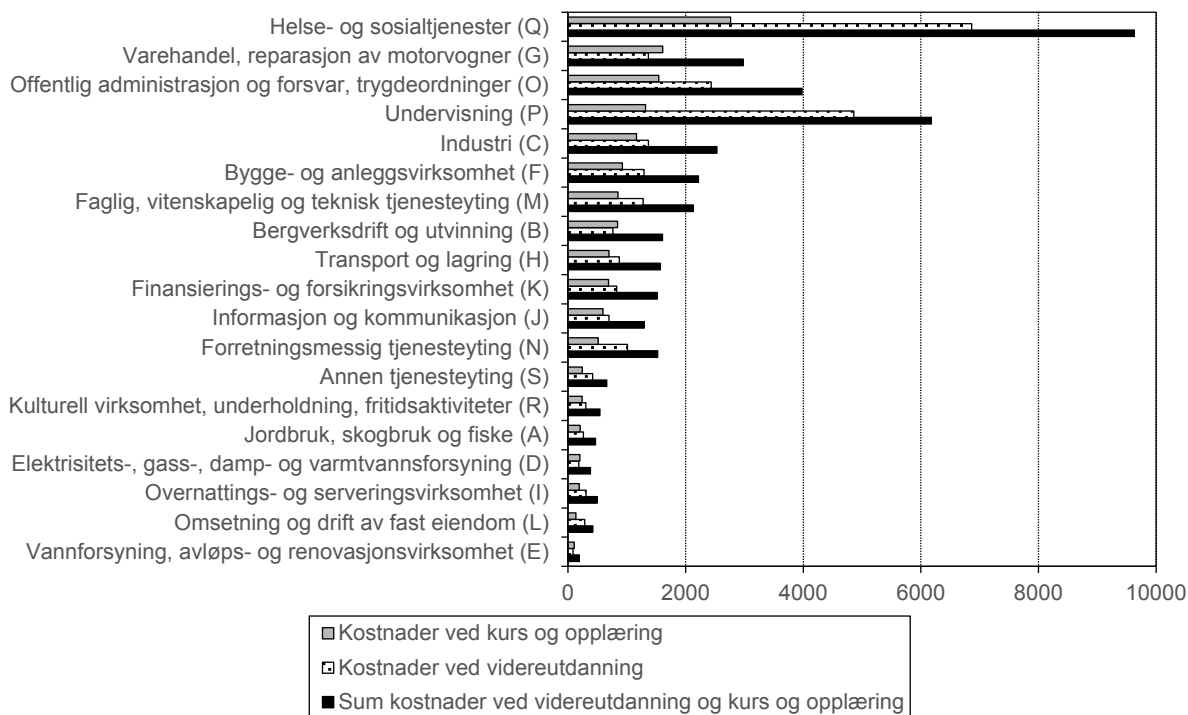
3 Kompetanseinvesteringer i norsk arbeidsliv etter næring, sektor og region

I dette kapitlet skal vi gi en oversikt over hvordan de totale lønnskostnadene til opplæring og videreutdanning er fordelt mellom næringer, sektorer og regioner. Vi skal også gi en oversikt over disse kostnadene per sysselsatt person etter næring, sektor og region. Flere ulike regioninndelinger vil bli brukt. Alle beregningene er basert på alle sysselsatte personer i Norge, både heltids- og deltidsarbeidende personer. I vedlegget bakerst i rapporten har vi gjengitt alle figurene i dette kapitlet i tabellform.

3.1 Fordeling etter næring

Det fremgår av Figur 3.1 at de største kompetanseinvesteringene i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring finner vi innen følgende næringer: helse- og sosialtjenester (Q), undervisning (P), og offentlig administrasjon og forsvar, og trygdeordninger underlagt offentlig forvaltning (O) (alfabetiske NACE-koder i parentes). Innen helse- og sosialtjenester utgjør disse investeringene totalt sett 9.632 millioner kroner, hvorav 6.866 millioner kroner i formell videreutdanning og 2.766 millioner kroner i kurs og annen uformell opplæring. For undervisning utgjør disse investeringene totalt sett 6.179 millioner kroner, hvorav 4.861 millioner kroner i videreutdanning og 1.318 millioner kroner i kurs og opplæring. Innen offentlig administrasjon og forsvar, og trygdeordninger underlagt offentlig forvaltning utgjør disse investeringene 3.978 millioner kroner, hvorav 2.437 millioner kroner i videreutdanning og 1.541 millioner kroner i kurs og opplæring.

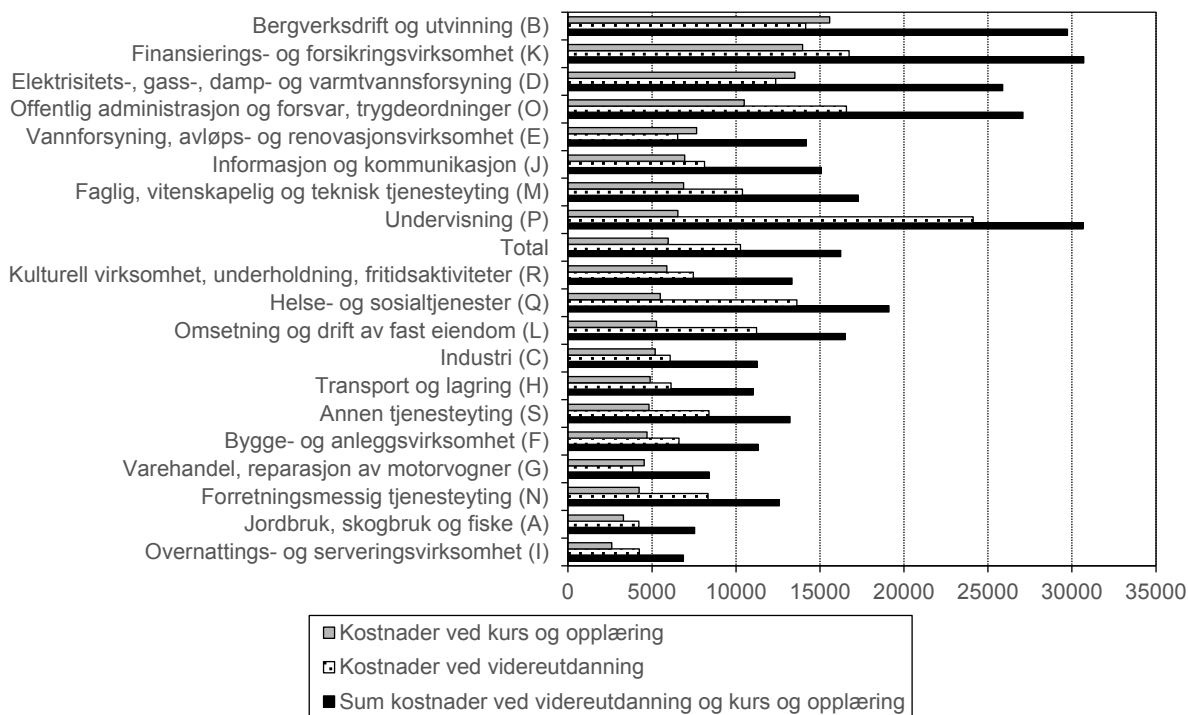
Den næringen som har de lavest kompetanseinvesteringene i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring er vannforsyning, avløps- og renovasjonsvirksomhet (E). Totalt sett er disse investeringene på 190 millioner kroner for denne næringen. Av dette utgjør 87 millioner kroner i videreutdanning og 102 millioner kroner i kurs og opplæring. For de aller fleste næringene er kompetanseinvesteringene i formell videreutdanning høyere enn de tilsvarende investeringene i kurs og annen uformell opplæring.

Figur 3.1 Beregnet totale lønnskostnader (målt i millioner kroner) blant sysselsatte i forbindelse med kompetanseinvesteringer i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring etter næringsstilhørighet, året 2010. Noter: 1) Beregningene er basert på alle sysselsatte i Norge, både de som er i heltids- og deltidsarbeid. 2) Lønnskostnadene i figuren er målt i millioner kroner. 3) Næring er basert på Standard for næringsgruppering (SN2007) (alfabetiske NACE-koder i parentes). 4) Det vises til kapittel 2 for en nærmere forklaring på hvordan beregningene er foretatt.

Figur 3.2 viser kompetanseinvesteringene i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring regnet per sysselsatt etter næring. Vi ser at disse investeringene per sysselsatt er høyest innen finansierings- og forsikringsvirksomhet (om lag 16.700 kroner i videreutdanning og om lag 14.000 kroner i kurs og opplæring, totalt sett om lag 30.700 kroner), undervisning (om lag 24.100 kroner i videreutdanning og om lag 6.500 kroner i kurs og opplæring, totalt sett om lag 30.700 kroner), bergverksdrift og utvinning (om lag 14.100 kroner i videreutdanning og om lag 15.600 kroner i kurs og opplæring, totalt sett om lag 29.700 kroner), og offentlig administrasjon og forsvar, og trygdeordninger underlagt offentlig forvaltning (om lag 16.600 kroner i videreutdanning og om lag 10.500 kroner i kurs og opplæring, totalt sett om lag 27.100 kroner). De laveste investeringene per sysselsatt finner vi innen overnattings- og serveringsvirksomhet (totalt om lag 6.900 kroner, hvorav om lag 4.300 kroner i videreutdanning og om lag 2.600 kroner i kurs og opplæring), og jordbruk, skogbruk og fiske (totalt om lag 7.500 kroner, hvorav om lag 4.200 kroner i videreutdanning og om lag 3.300 kroner i kurs og opplæring).

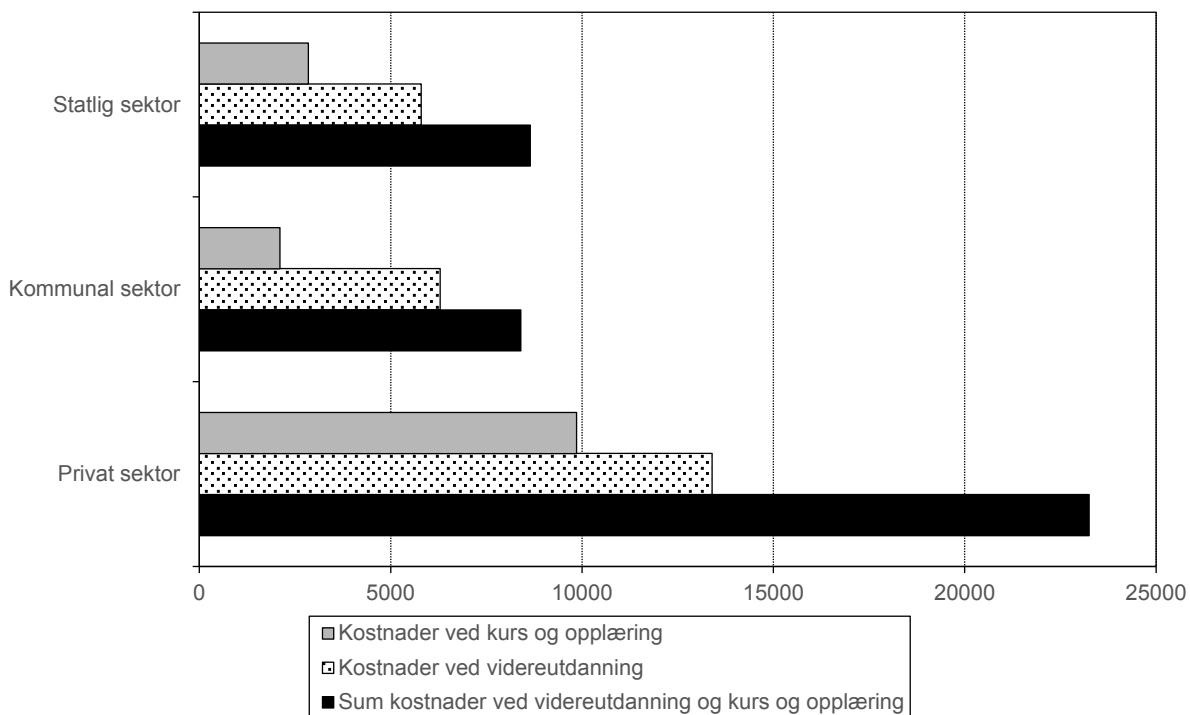
For alle næringer sett under ett finner vi at kompetanseinvesteringene i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring regnet per sysselsatt er om lag 16.200 kroner. Av dette utgjør investeringene i formell videreutdanning om lag 10.300 kroner, og investeringene i kurs og opplæring om lag 6.000 kroner. De tilsvarende beløpene finner vi i Kolonne H i Tabellene 1 og 2 når vi ser alle næringer under ett.

Figur 3.2 Beregnet lønnskostnader per sysselsatt (målt i kroner) i forbindelse med kompetanseinvesteringer i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring etter næringsstilhørighet, året 2010. Noter: 1) Beregningene er basert på alle sysselsatte i Norge, både de som er i heltids- og deltidsarbeid. 2) Lønnskostnadene per sysselsatt i figuren er målt i kroner. 3) Næring er basert på Standard for næringsgruppering (SN2007) (alfabetiske NACE-koder i parentes). 4) Det vises til kapittel 2 for en nærmere forklaring på hvordan beregningene er foretatt.

3.2 Fordeling etter sektor

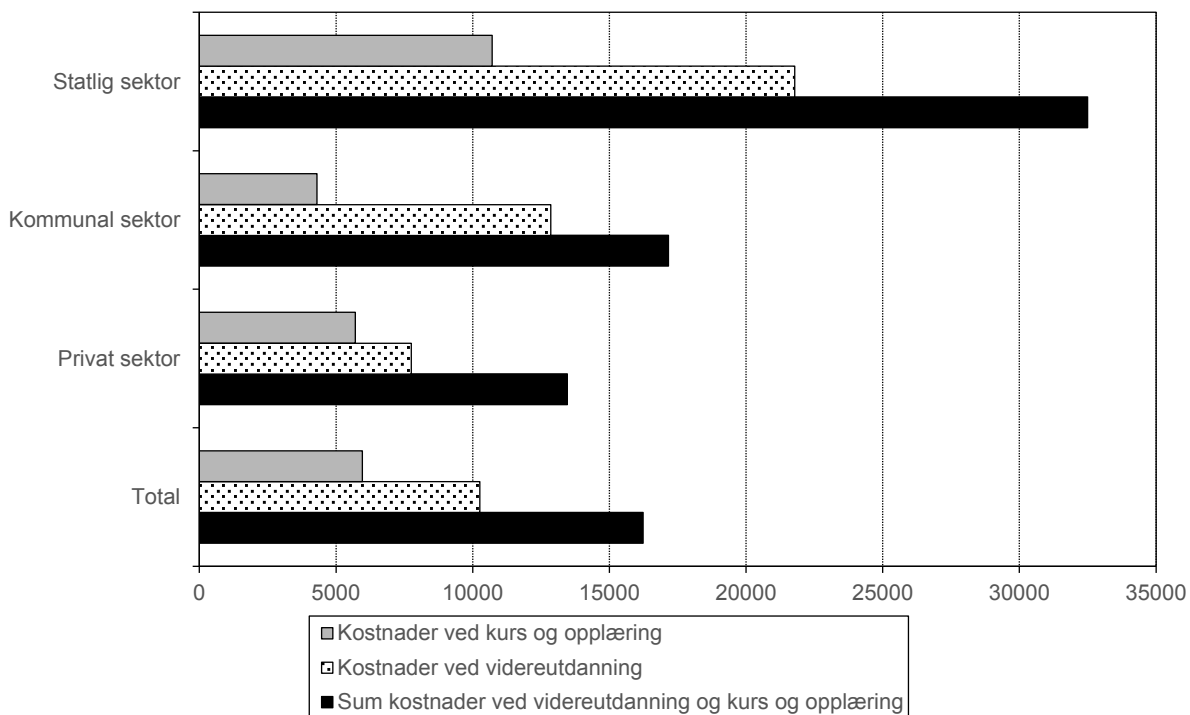
Vi ser av Figur 3.3 at de største kompetanseinvesteringene i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring finner vi innen privat sektor, hvor investeringene utgjør totalt 23.253 millioner kroner. Av dette utgjør investeringene 13.398 millioner kroner i videreutdanning og 9.855 millioner kroner i kurs og opplæring. Lavest kompetanseinvesteringer finnes i kommunal sektor (totalt sett 8.403 millioner kroner, hvorav 6.295 millioner kroner i videreutdanning og 2.108 millioner kroner i kurs og opplæring). Kompetanseinvesteringene i statlig sektor utgjør totalt sett 8.650 millioner kroner, hvorav 5.799 millioner kroner i videreutdanning og 2.851 millioner kroner i kurs og opplæring. Figuren viser at i alle de tre sektorene er kompetanseinvesteringene i formell videreutdanning høyere enn de tilsvarende investeringene i kurs og annen uformell opplæring.

Figur 3.3 Beregnet totale lønnskostnader (målt i millioner kroner) blant sysselsatte i forbindelse med kompetanseinvesteringer i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring etter sektor, året 2010. Noter: 1) Beregningene er basert på alle sysselsatte i Norge, både de som er i heltids- og deltidsarbeid. 2) Lønnskostnadene i figuren er målt i millioner kroner. 3) Inndelingen i figuren er foretatt på bakgrunn av institusjonell sektor. 4) Det vises til kapittel 2 for en nærmere forklaring på hvordan beregningene er foretatt.

Statlig sektor har ifølge Figur 3.4 de høyeste kompetanseinvesteringene i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring regnet per sysselsatt. For denne sektoren er disse investeringene totalt om lag 32.500 kroner per sysselsatt, hvorav om lag 21.800 kroner i videreutdanning og om lag 10.700 kroner i kurs og opplæring. Vi ser av figuren at kompetanseinvesteringene regnet per sysselsatt er betydelig lavere i kommunal sektor (totalt om lag 17.200 kroner per sysselsatt, hvorav 12.900 kroner i videreutdanning og 4.300 kroner i kurs og opplæring) og lavest i privat sektor (totalt om lag 13.500 kroner per sysselsatt, hvorav om lag 7.800 kroner i videreutdanning og om lag 5.700 kroner i kurs og opplæring). Privat sektor har altså de høyeste kompetanseinvesteringene totalt sett, men de laveste kompetanseinvesteringene regnet per sysselsatt.

I fordelingen mellom sektorer har vi ikke tatt hensyn til at staten dekker en del av kostnadene til etter- og videreutdanning i kommunal sektor. Dette gjelder store yrkesgrupper som kommer inn under statlig finansierte tilskuddsordninger, som etter- og videreutdanning for lærere og flere grupper i omsorgssektoren.

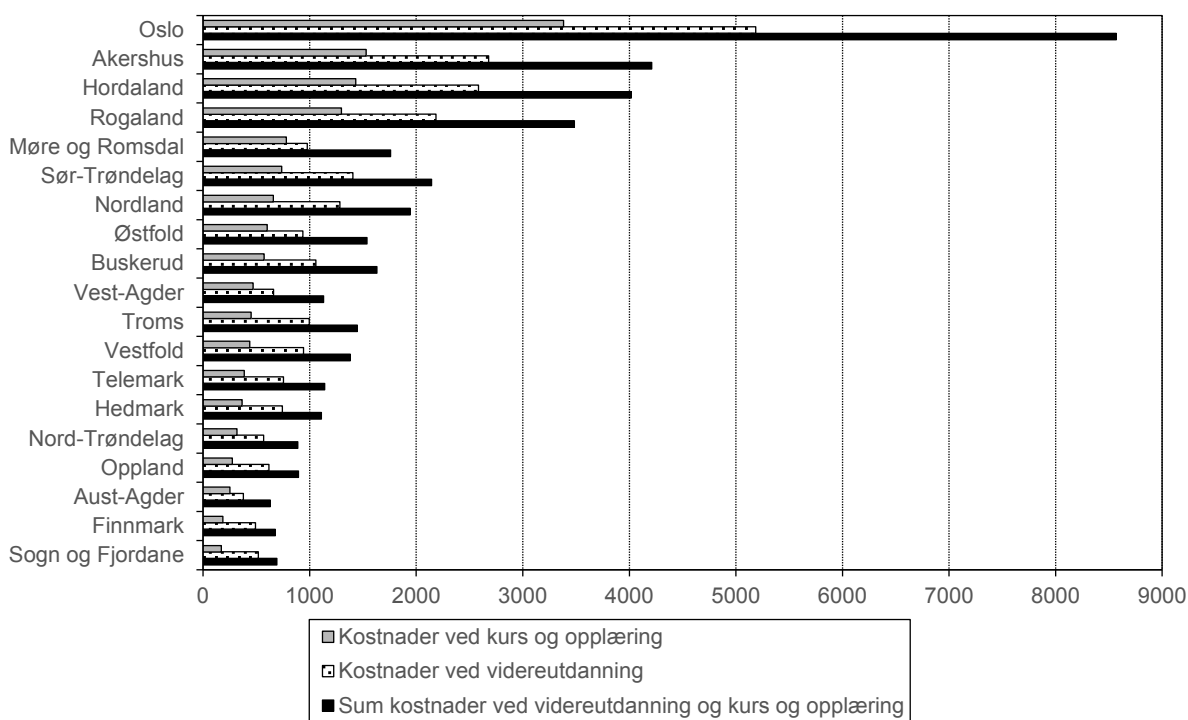
Figur 3.4 Beregnet lønnskostnader per sysselsatt (målt i kroner) i forbindelse med kompetanseinvesteringer i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring etter sektor, året 2010. Noter: 1) Beregningene er basert på alle sysselsatte i Norge, både de som er i heltids- og deltidsarbeid. 2) Lønnskostnadene per sysselsatt i figuren er målt i kroner. 3) Inndelingen i figuren er foretatt på bakgrunn av institusjonell sektor. 4) Det vises til kapittel 2 for en nærmere forklaring på hvordan beregningene er foretatt.

3.3 Fordeling etter fylke

Figur 3.5 viser at de største kompetanseinvesteringene i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring finner vi i Oslo, Akershus, Hordaland og Rogaland. I Oslo utgjør disse investeringene 5.186 millioner kroner i videreutdanning og 3.384 millioner kroner i kurs og opplæring, totalt 8.570 millioner kroner. For Akershus utgjør investeringene 2.680 millioner kroner i videreutdanning og 1.530 millioner kroner i kurs og opplæring, totalt 4.210 millioner kroner. Videre følger Hordaland hvor investeringene utgjør 2.586 millioner kroner i videreutdanning og 1.432 millioner kroner i kurs og opplæring, totalt 4.018 millioner kroner. Deretter følger Rogaland hvor investeringene utgjør 2.185 millioner kroner i videreutdanning og 1.298 millioner kroner i kurs og opplæring, totalt 3.484 millioner kroner.

De fylkene som har lavest kompetanseinvesteringer i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring er Aust-Agder, Finnmark og Sogn og Fjordane. For Aust-Agder er de samlede investeringene i videreutdanning og kurs og opplæring på 630 millioner kroner (379 millioner kroner i videreutdanning og 251 millioner kroner i kurs og opplæring), for Finnmark er de tilsvarende investeringene på 677 millioner kroner (492 millioner kroner i videreutdanning og 186 millioner kroner i kurs og opplæring) og for Sogn og Fjordane er investeringene på 691 millioner kroner (520 millioner kroner i videreutdanning og 171 millioner kroner i kurs og opplæring).

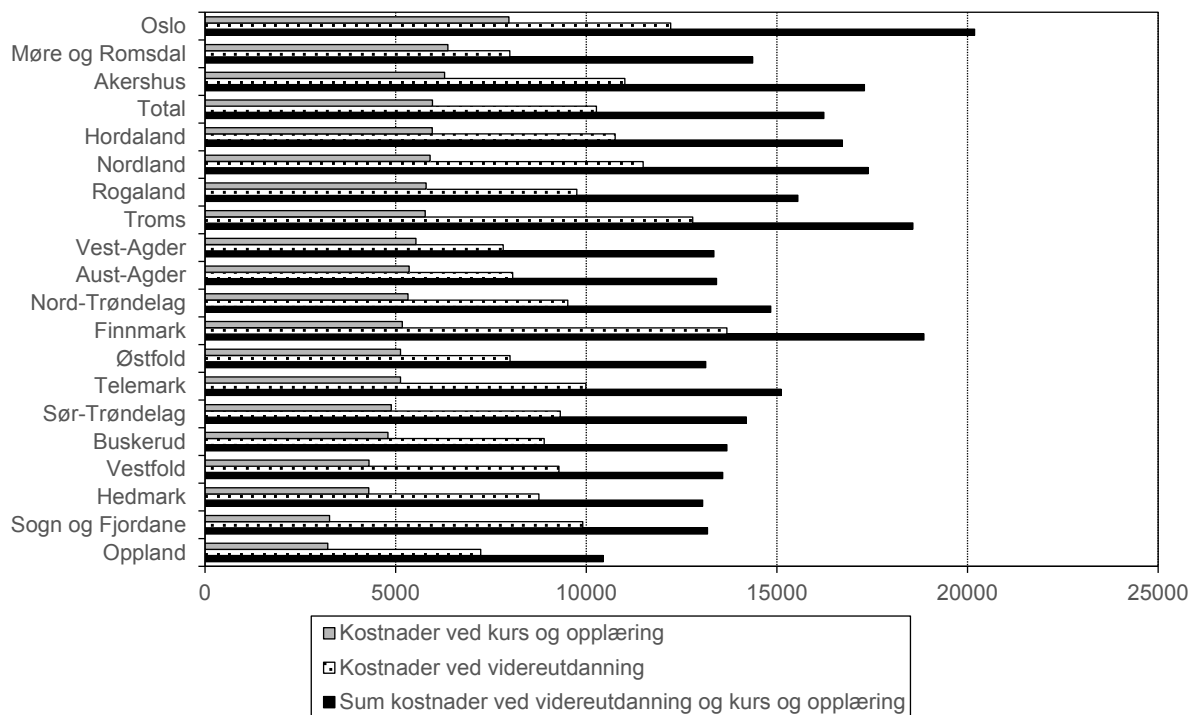
Vi ser av figuren at i alle fylkene er kompetanseinvesteringene i formell videreutdanning høyere enn de tilsvarende investeringene i kurs og annen uformell opplæring. I Aust-Agder, Vest-Agder og Møre og Romsdal er det minst forskjell i nivået på disse investeringene, mens det er størst forskjell i Oslo, Hordaland og Akershus.

Figur 3.5 Beregnet totale lønnskostnader (målt i millioner kroner) blant sysselsatte i forbindelse med kompetanseinvesteringer i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring etter arbeidsfylke, året 2010. Noter: 1) Beregningene er basert på alle sysselsatte i Norge, både de som er i heltids- og deltidsarbeid. 2) Lønnskostnadene i figuren er målt i millioner kroner. 3) Det vises til kapittel 2 for en nærmere forklaring på hvordan beregningene er foretatt.

I Figur 3.6 ser vi på kompetanseinvesteringene i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring regnet per sysselsatt etter arbeidsfylke. Det fremgår av Figurene 3.5 og 3.6 at Oslo ikke bare har de største kompetanseinvesteringene i videreutdanning og kurs og opplæring, men også de høyeste investeringene per sysselsatt person. Totalt er disse investeringene på om lag 20.200 kroner per sysselsatt i Oslo, hvorav om lag 12.200 kroner i videreutdanning og om lag 8.000 kroner i kurs og opplæring. Lavest investeringer per sysselsatt er det i Oppland (totalt om lag 10.400 kroner per sysselsatt, hvorav om lag 7.200 kroner i videreutdanning og om lag 3.200 kroner i kurs og opplæring), Hedmark (totalt om lag 13.100 kroner per sysselsatt, hvorav om lag 8.800 kroner i videreutdanning og om lag 4.300 kroner i kurs og opplæring) og Østfold (totalt om lag 13.100 kroner per sysselsatt, hvorav om lag 8.000 kroner i videreutdanning og om lag 5.100 kroner i kurs og opplæring). Sogn og Fjordane og Aust-Agder er blant de fylkene som har de laveste kompetanseinvesteringene regnet per sysselsatt person, og altså blant de med de lavest kompetanseinvesteringene totalt sett.

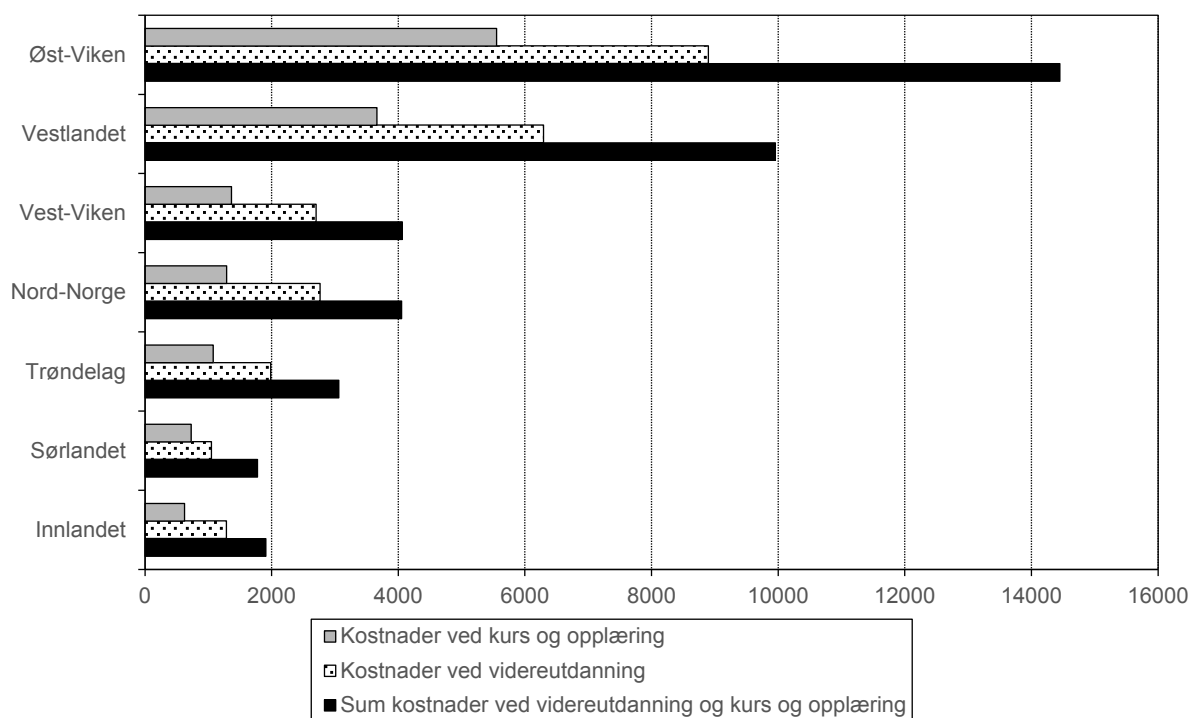
Figur 3.6 viser at alle de tre nordligste fylkene har relativt store kompetanseinvesteringer regnet per sysselsatt. Finnmark har de nest høyeste investeringene per sysselsatt. Deretter følger Troms og Nordland. Akershus og Hordaland ligger også over landsgjennomsnittet, mens de øvrige fylkene ligger under landsgjennomsnittet.

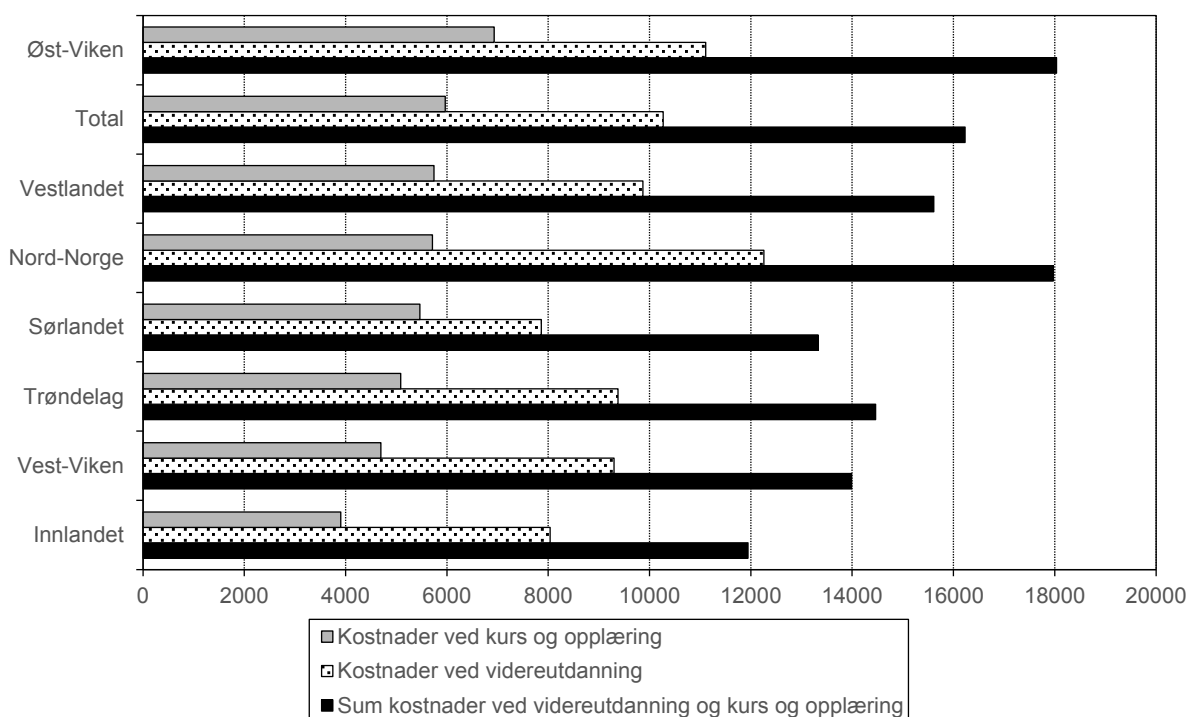
Figur 3.6 Beregnet lønnskostnader per sysselsatt (målt i kroner) i forbindelse med kompetanseinvesteringer i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring etter arbeidsfylke, året 2010. Noter: 1) Beregningene er basert på alle sysselsatte i Norge, både de som er i heltids- og deltidsarbeid. 2) Lønnskostnadene per sysselsatt i figuren er målt i kroner. 3) Det vises til kapittel 2 for en nærmere forklaring på hvordan beregningene er foretatt.

3.4 Fordeling etter landsdel

Kompetanseinvesteringene i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring etter landsdel vil følge av den fordelingen vi finner for arbeidsfylke, ettersom en landsdel består av minst to fylker. Figur 3.7 viser at Øst-Viken og Vestlandet har de største kompetanseinvesteringene totalt sett, mens Sørlandet og Innlandet har de laveste investeringene. Hvis vi regner disse investeringene per sysselsatt person, finner vi av Figur 3.8 at disse investeringene er høyest i Øst-Viken (totalt om lag 18.000 kroner per sysselsatt, hvorav om lag 11.100 kroner i videreutdanning og om lag 6.900 kroner i kurs og opplæring) og Nord-Norge (totalt om lag 18.000 kroner per sysselsatt, hvorav om lag 12.300 kroner i videreutdanning og om lag 5.700 kroner i kurs og opplæring), og lavest i Innlandet (totalt om lag 11.900 kroner per sysselsatt, hvorav om lag 8.000 kroner i videreutdanning og om lag 3.900 kroner i kurs og opplæring) og på Sørlandet (totalt om lag 13.300 kroner per sysselsatt, hvorav om lag 7.900 kroner i videreutdanning og om lag 5.500 kroner i kurs og opplæring). Vest-Viken, Trøndelag og Vestlandet ligger alle under landsgjennomsnittet regnet per sysselsatt.

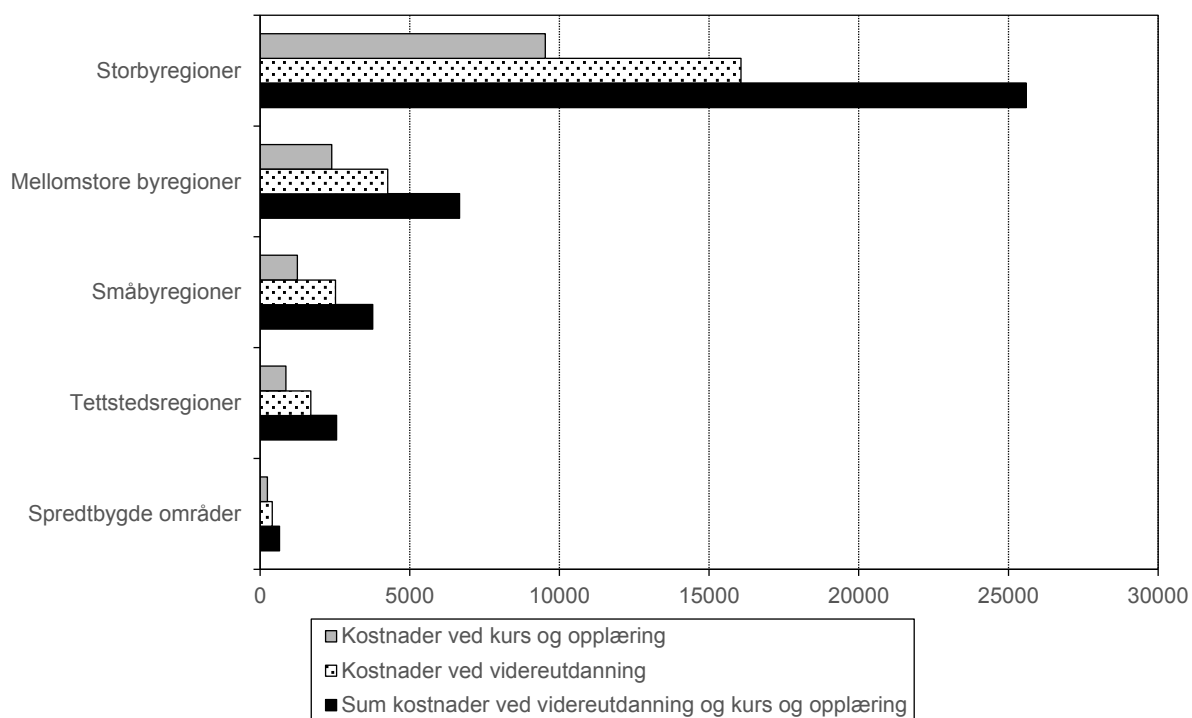
Figur 3.7 Beregnet totale lønnskostnader (målt i millioner kroner) blant sysselsatte i forbindelse med kompetanseinvesteringer i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring etter landsdel, året 2010. Noter: 1) Beregningene er basert på alle sysselsatte i Norge, både de som er i heltids- og deltidsarbeid. 2) Lønnskostnadene i figuren er målt i millioner kroner. 3) Øst-Viken: Østfold, Akershus og Oslo. Innlandet: Hedmark og Oppland. Vest-Viken: Buskerud, Vestfold og Telemark. Sørlandet: Aust-Agder og Vest-Agder. Vestlandet: Rogaland, Hordaland, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal. Trøndelag: Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag. Nord-Norge: Nordland, Troms og Finnmark. 4) Det vises til kapittel 2 for en nærmere forklaring på hvordan beregningene er foretatt.

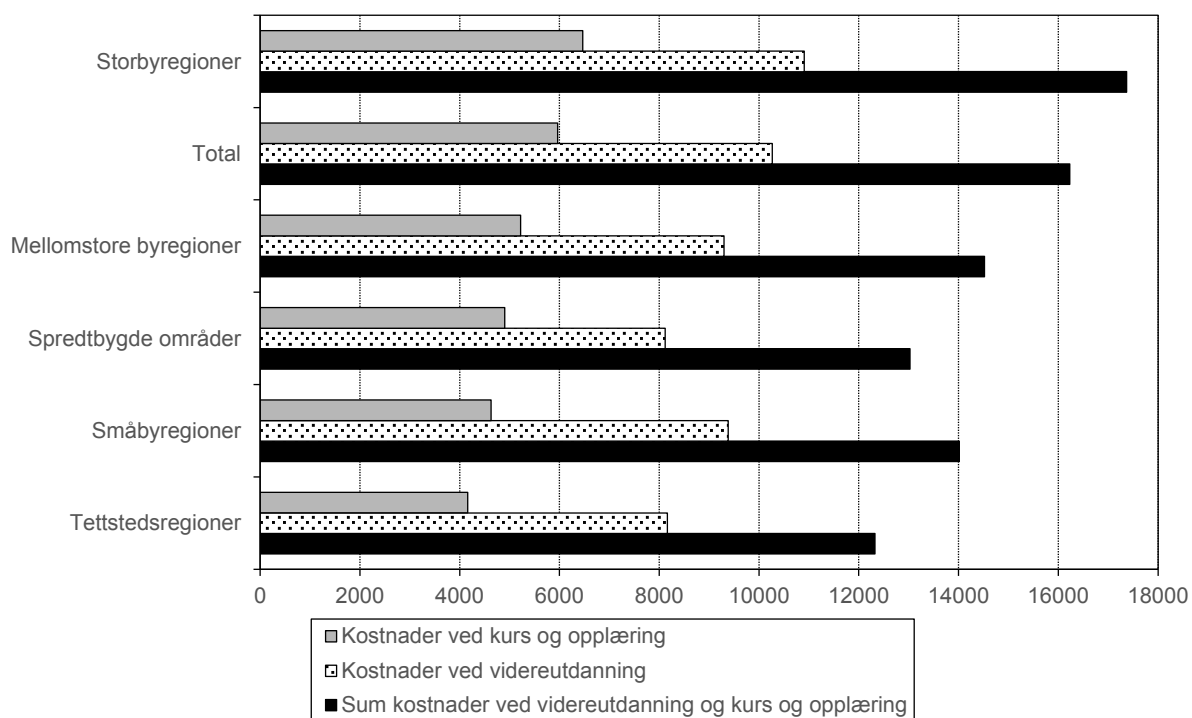
Figur 3.8 Beregnet lønnskostnader per sysselsatt (målt i kroner) i forbindelse med kompetanseinvesteringer i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring etter landsdel, året 2010. Noter: 1) Beregningene er basert på alle sysselsatte i Norge, både de som er i heltids- og deltidsarbeid. 2) Lønnskostnadene per sysselsatt i figuren er målt i kroner. 3) Øst-Viken: Østfold, Akershus og Oslo. Innlandet: Hedmark og Oppland. Vest-Viken: Buskerud, Vestfold og Telemark. Sørlandet: Aust-Agder og Vest-Agder. Vestlandet: Rogaland, Hordaland, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal. Trøndelag: Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag. Nord-Norge: Nordland, Troms og Finnmark. 4) Det vises til kapittel 2 for en nærmere forklaring på hvordan beregningene er foretatt.

3.5 Fordeling etter regioner målt ved befolkningstetthet

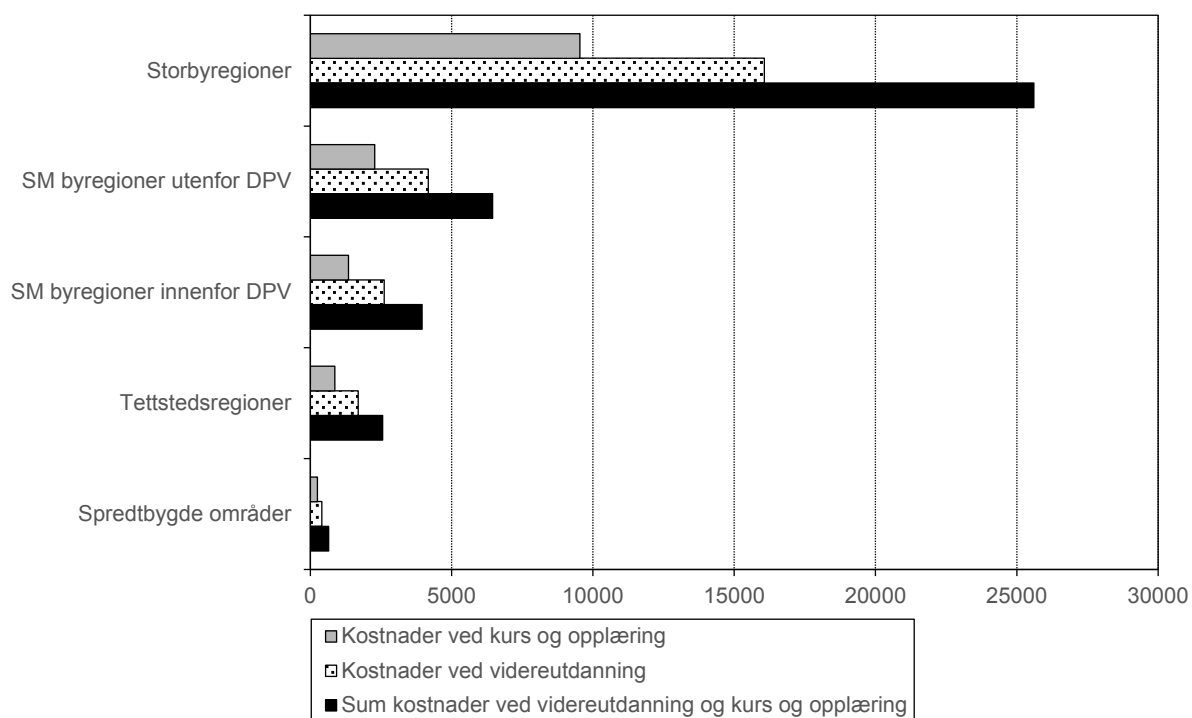
I Figurene 3.9-3.12 ser vi på kompetanseinvesteringer i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring etter regioner målt ved befolkningstetthet. Disse figurene viser klart at jo høyere befolkningstettheten er, jo høyere er både de totale kompetanseinvesteringene og kompetanseinvesteringene regnet per sysselsatt person. Det er imidlertid noen unntak. Figurene 3.9-3.12 viser at storbyregioner har de høyeste kompetanseinvesteringene per sysselsatt, mens tettstedsregioner har de laveste investeringene per sysselsatt. Kompetanseinvesteringene per sysselsatt er på om lag 17.400 kroner totalt sett for storbyregioner (hvorav om lag 10.900 kroner i videreutdanning og om lag 6.500 kroner i kurs og opplæring) og om lag 12.300 kroner for tettstedsregioner (hvorav om lag 8.200 kroner i videreutdanning og om lag 4.200 kroner i kurs og opplæring). Spredtbygde områder, som har en lavere befolkningstetthet enn tettstedsregioner, har de nest laveste investeringene regnet per sysselsatt, men de laveste investeringene totalt sett. Vi ser også av Figur 3.12 at små og mellomstore byregioner utenfor det distriktpolitiske virkeområdet har de tredje laveste investeringene regnet per sysselsatt person. Figurene 3.10 og 3.12 viser at det kun er storbyregioner som ligger over landsgjennomsnittet når kompetanseinvesteringene er regnet per sysselsatt, mens de øvrige regionene ligger under landsgjennomsnittet.

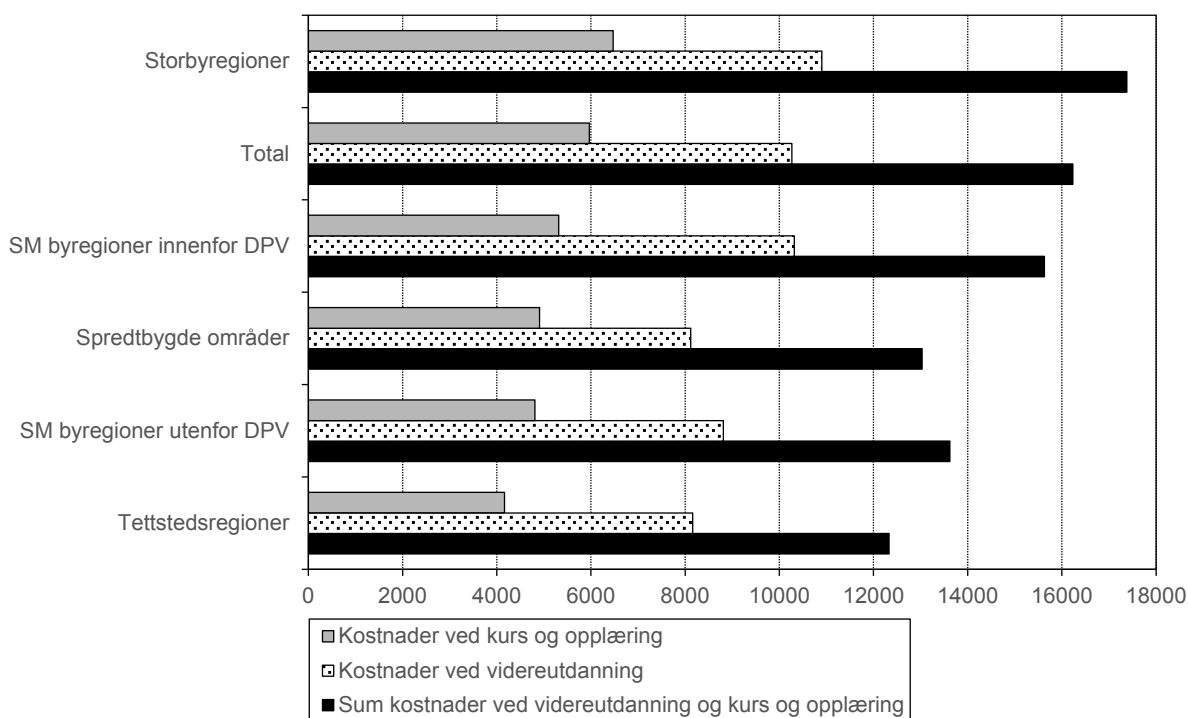
Figur 3.9 Beregnet totale lønnskostnader (målt i millioner kroner) blant sysselsatte i forbindelse med kompetanseinvesteringer i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring etter region målt ved befolkningstetthet, året 2010. Noter: 1) Beregningene er basert på alle sysselsatte i Norge, både de som er i heltids- og deltidsarbeid. 2) Lønnskostnadene i figuren er målt i millioner kroner. 3) Inndelingen i figuren er foretatt på bakgrunn av arbeidskommune. 4) Storbyregioner: Regioner med senter med mer enn 50.000 innbyggere. Mellomstore byregioner: Regioner med senter mellom 15.000 og 50.000 innbyggere. Småbyregioner: Regioner med senter mellom 5.000 og 15.000 innbyggere. Tettstedsregioner: Regioner med senter mellom 1.000 og 5.000 innbyggere. Spredtbygde områder: Regioner med senter under 1.000 innbyggere. 5) Det vises til kapittel 2 for en nærmere forklaring på hvordan beregningene er foretatt.

Figur 3.10 Beregnet lønnskostnader per sysselsatt (målt i kroner) i forbindelse med kompetanseinvesteringer i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring etter region målt ved befolkningstetthet, året 2010. Noter: 1) Beregningene er basert på alle sysselsatte i Norge, både de som er i heltids- og deltidsarbeid. 2) Lønnskostnadene per sysselsatt i figuren er målt i kroner. 3) Inndelingen i figuren er foretatt på bakgrunn av arbeidskommune. 4) Storbyregioner: Regioner med senter med mer enn 50.000 innbyggere. Mellomstore byregioner: Regioner med senter mellom 15.000 og 50.000 innbyggere. Småbyregioner: Regioner med senter mellom 5.000 og 15.000 innbyggere. Tettstedsregioner: Regioner med senter mellom 1.000 og 5.000 innbyggere. Spredtbygde områder: Regioner med senter under 1.000 innbyggere. 5) Det vises til kapittel 2 for en nærmere forklaring på hvordan beregningene er foretatt.

Figur 3.11 Beregnet totale lønnskostnader (målt i millioner kroner) blant sysselsatte i forbindelse med kompetanseinvesteringer i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring etter region målt ved befolkningstetthet, året 2010. Noter: 1) Beregningene er basert på alle sysselsatte i Norge, både de som er i heltids- og deltidsarbeid. 2) Lønnskostnadene i figuren er målt i millioner kroner. 3) Inndelingen i figuren er foretatt på bakgrunn av arbeidskommune. 4) Storbyregioner: Regioner med senter med mer enn 50.000 innbyggere. SM (små og mellomstore) byregioner utenfor DPV (det distriktpolitiske virkeområdet): Regioner med senter mellom 5.000 og 50.000 innbyggere. SM (små og mellomstore) byregioner innenfor DPV (det distriktpolitiske virkeområdet): Regioner med senter mellom 5.000 og 50.000 innbyggere. Tettstedsregioner: Regioner med senter mellom 1.000 og 5.000 innbygger. Spredtbygde områder: Regioner med senter under 1.000 innbyggere. 5) Det vises til kapittel 2 for en nærmere forklaring på hvordan beregningene er foretatt.

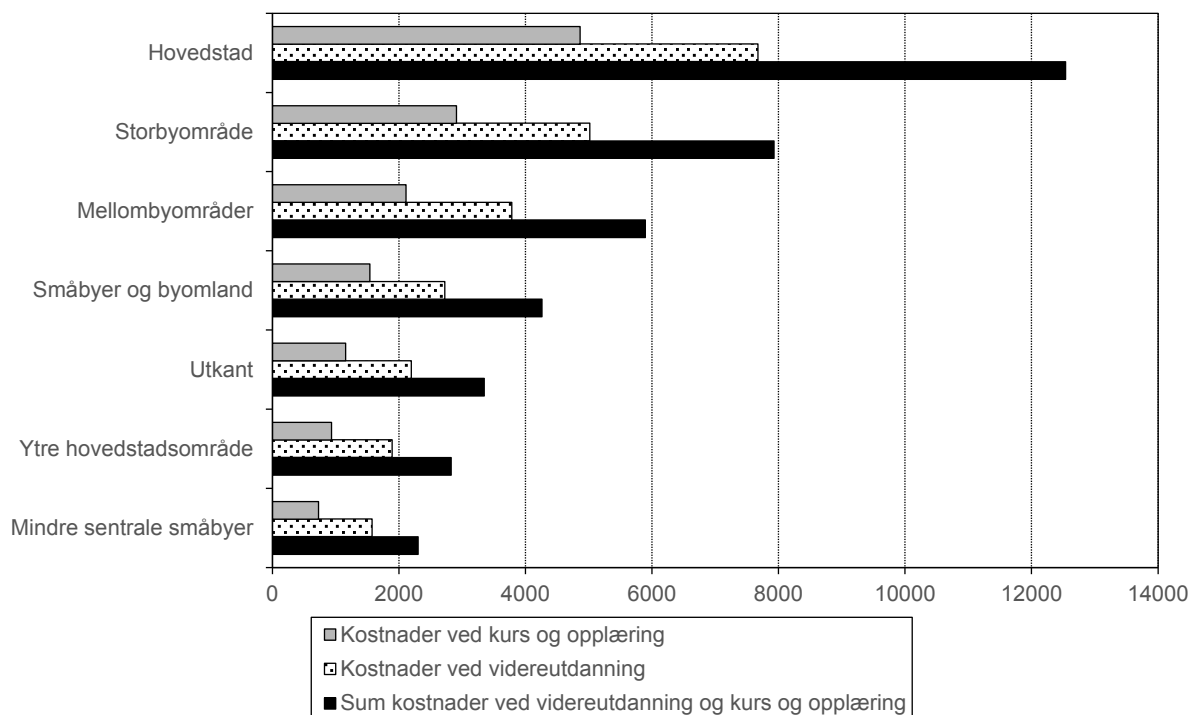
Figur 3.12 Beregnet lønnskostnader per sysselsatt (målt i kroner) i forbindelse med kompetanseinvesteringer i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring etter region målt ved befolkningstetthet, året 2010. Noter: 1) Beregningene er basert på alle sysselsatte i Norge, både de som er i heltids- og deltidsarbeid. 2) Lønnskostnadene per sysselsatt i figuren er målt i kroner. 3) Inndelingen i figuren er foretatt på bakgrunn av arbeidskommune. 4) Storbyregioner: Regioner med senter med mer enn 50.000 innbyggere. SM (små og mellomstore) byregioner utenfor DPV (det distriktspolitiske virkeområdet): Regioner med senter mellom 5.000 og 50.000 innbyggere. SM (små og mellomstore) byregioner innenfor DPV (det distriktspolitiske virkeområdet): Regioner med senter mellom 5.000 og 50.000 innbyggere. Tettstedsregioner: Regioner med senter mellom 1.000 og 5.000 innbygger. Spredtbygde områder: Regioner med senter under 1.000 innbyggere. 5) Det vises til kapittel 2 for en nærmere forklaring på hvordan beregningene er foretatt.

I Tabell V.8 i vedlegget har vi fordelt kompetanseinvesteringene i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring både etter sektor og regioner målt ved befolkningstetthet. Det fremgår av tabellen at både i statlig, kommunal og privat sektor er kompetanseinvesteringene totalt sett størst i storbyregioner. Disse investeringene er lavest i spredtbygde områder i kommunal og privat sektor, mens for statlig sektor har vi utelatt tallene for spredtbygde områder grunnet få observasjoner for denne typen region. Regnet per sysselsatt er investeringene størst i storbyregioner i kommunal og privat sektor, mens dette ikke gjelder for statlig sektor.

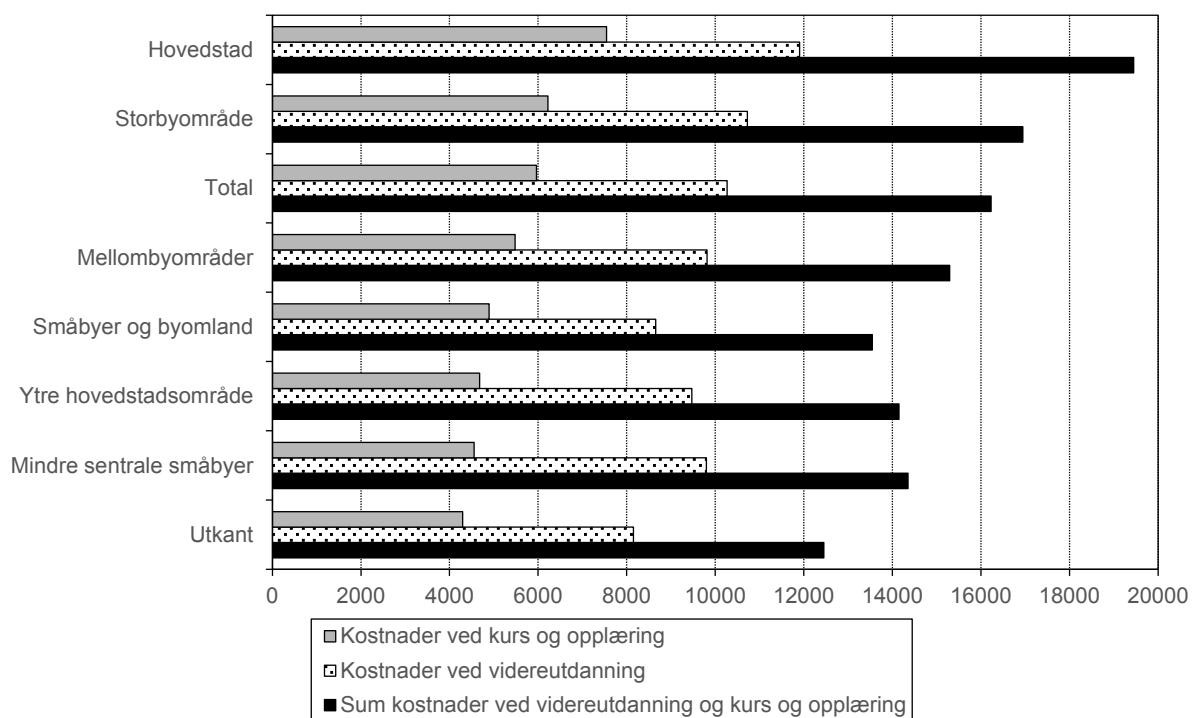
3.6 Fordeling etter regioner målt ved nærhet til storby

I Figurene 3.13 og 3.14 ser vi på kompetanseinvesteringer i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring etter regioner målt ved nærhet til storby. Her er det også en klar sammenheng mellom nærhet til storby og størrelsen på kompetanseinvesteringene, men sammenhengen er ikke så klar som når vi inndeles regionene etter befolkningstetthet. Vi finner at hovedstadsområdet (Oslo og omegn) har de største kompetanseinvesteringer totalt sett og regnet per sysselsatt (totalt om lag 19.400 kroner per sysselsatt, hvorav om lag 11.900 kroner i videreutdanning og om lag 7.500 kroner i kurs og opplæring). Storbyområdet har de nest høyeste investeringene totalt sett og per sysselsatt (totalt om lag 16.900 kroner per sysselsatt, hvorav om lag 10.700 kroner i videreutdanning og om lag

6.200 kroner i kurs og opplæring). Disse to regionene er de eneste regionene som ligger over landsgjennomsnittet regnet per sysselsatt. Lavest kompetanseinvesteringer per sysselsatt finner vi i utkantområdet (totalt om lag 12.500 kroner per sysselsatt, hvorav om lag 8.200 kroner i videreutdanning og om lag 4.300 kroner i kurs og opplæring) og småbyer og byomland (totalt om lag 13.500 kroner per sysselsatt, hvorav om lag 8.700 kroner i videreutdanning og om lag 4.900 kroner i kurs og opplæring). Mindre sentrale småbyer har de laveste kompetanseinvesteringene totalt sett. Vi ser for øvrig av Figur 3.14 at kompetanseinvesteringene per sysselsatt er lavere i ytre hovedstadsområdet enn både i mellombyområder og mindre sentrale småbyer.

Figur 3.13 Beregnet totale lønnskostnader (målt i millioner kroner) blant sysselsatte i forbindelse med kompetanseinvesteringer i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring etter region målt ved nærhet til storby, året 2010. Noter: 1) Beregningene er basert på alle sysselsatte i Norge, både de som er i heltids- og deltidsarbeid. 2) Lønnskostnadene i figuren er målt i millioner kroner. 3) Inndelingen i figuren er foretatt på bakgrunn av arbeidskommune, og er basert på en klassifisering som er foretatt av NIBR. 4) Hovedstadsområdet omfatter Oslo og omegn. 5) Storbyområdet omfatter Trondheim, Bergen, Stavanger/Sandnes + Moss/Holmestrand. 6) Det vises til kapittel 2 for en nærmere forklaring på hvordan beregningene er foretatt.

Figur 3.14 Beregnet lønnskostnader per sysselsatt (målt i kroner) i forbindelse med kompetanseinvesteringer i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring etter region målt ved nærhet til storby, året 2010. Noter: 1) Beregningene er basert på alle sysselsatte i Norge, både de som er i heltids- og deltidsarbeid. 2) Lønnskostnadene per sysselsatt i figuren er målt i kroner. 3) Inndelingen i figuren er foretatt på bakgrunn av arbeidskommune, og er basert på en klassifisering som er foretatt av NIBR. 4) Hovedstadsområdet omfatter Oslo og omegn. 5) Storbyområdet omfatter Trondheim, Bergen, Stavanger/Sandnes + Moss/Holmestrand. 6) Det vises til kapittel 2 for en nærmere forklaring på hvordan beregningene er foretatt.

4 Hvordan fordeler kostnadene ved kompetanseinvesteringene seg mellom arbeidsgiver og arbeidstaker?

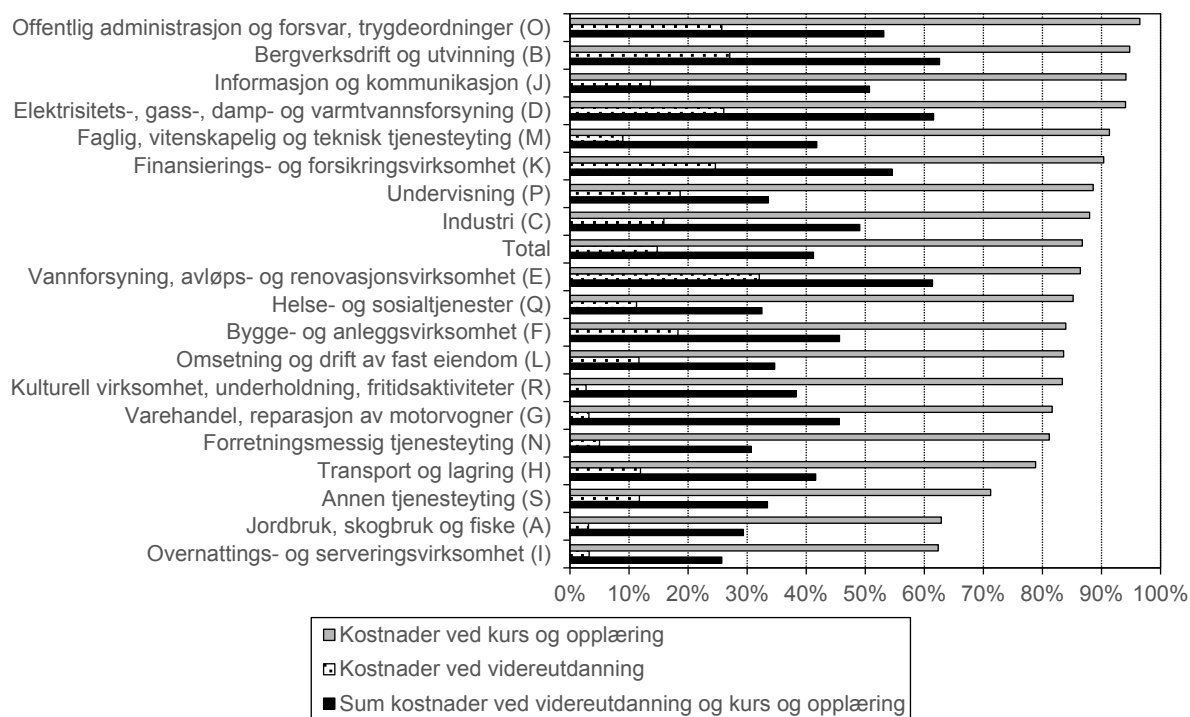
I forrige kapittel ga vi en oversikt over hvordan kompetanseinvesteringer i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring varierer etter næring, sektor og en rekke regionale inndelinger. Vi skal i dette kapitlet gi en oversikt over hvor stor andel av lønnskostnadene ved disse investeringene som er dekket av arbeidsgiver og arbeidstaker etter næring og sektor, og ved å anvende de samme regionale inndelingene. På samme måte som i forrige kapittel er alle beregningene basert på alle sysselsatte personer i Norge, både de som er i heltids- og deltidsarbeid. Alle figurene i dette kapitlet er gjengitt i tabellform i vedlegget bakerst i rapporten.

4.1 Fordeling etter næring

Figur 4.1 viser at for hele landet er 41 % av de totale lønnskostnadene i forbindelse med kompetanseinvesteringer i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring betalt av arbeidsgiver. Det er imidlertid stor forskjell på hvor stor andel av lønnskostnadene som er dekket av arbeidsgiver når vi sammenligner kompetanseinvesteringer i videreutdanning og de tilsvarende investeringene i kurs og opplæring. Hele 87 % av lønnskostnadene i forbindelse med kurs og opplæring er dekket av arbeidsgiver, mens den tilsvarende andelen i forbindelse med videreutdanning er kun på 15 %. Det aller meste av lønnskostnadene ved kurs og opplæring er altså dekket av arbeidsgiverne, mens når det gjelder videreutdanning er det aller meste dekket av arbeidstakerne selv.

Av Figur 4.1 fremgår det også at det er store forskjeller når vi sammenligner de ulike næringene. De høyeste andelen av de totale lønnskostnadene ved videreutdanning og kurs og opplæring som er dekket av arbeidsgiver finner vi innen bergverksdrift og utvinning (63 %), elektrisitets-, gass-, damp- og varmtvannsforsyning (62 %), og vannforsyning, avløps- og renovasjonsvirksomhet (61 %), mens de laveste andelen finnes innen overnattings- og serveringsvirksomhet (26 %), jordbruk, skogbruk og fiske (29 %), og forretningsmessig tjenesteyting (31 %). Vannforsyning, avløps- og renovasjonsvirksomhet (32 %), bergverksdrift og utvinning (27 %) og elektrisitets-, gass-, damp- og varmtvannsforsyning (26 %) har også de høyeste andelen av de totale lønnskostnadene ved videreutdanning som er betalt av arbeidsgiver, mens disse er lavest innen følgende næringer (alle 3 %): kulturell virksomhet, underholdning og fritidsaktiviteter; overnattings- og serveringsvirksomhet; varehandel, reparasjon av motorvogner; og jordbruk, skogbruk og fiske. Offentlig administrasjon og

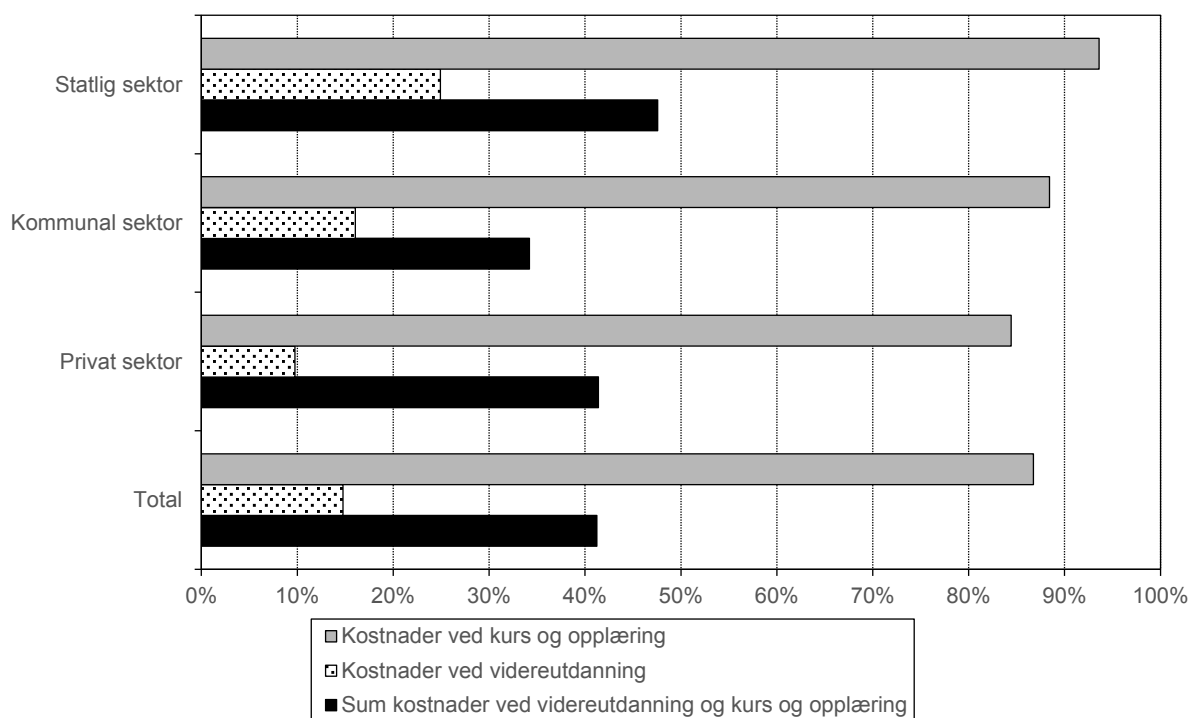
forsvar, og trygdeordninger underlagt offentlig forvaltning (97 %) og bergverksdrift og utvinning (95 %) har de høyeste andelene av de totale lønnskostnadene ved kurs og opplæring som er dekket av arbeidsgiver. De med lavest andel ved kurs og opplæring er overnattings- og serveringsvirksomhet (62 %), og jordbruk, skogbruk og fiske (63 %).

Figur 4.1 Andelen av de beregnede totale lønnskostnader blant sysselsatte som er betalt av arbeidsgiver i forbindelse med kompetanseinvesteringer i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring etter næringsstilhørighet, året 2010. Noter: 1) Beregningene er basert på alle sysselsatte i Norge, både de som er i heltids- og deltidsarbeid. 2) Næring er basert på Standard for næringsgruppering (SN2007) (alfabetiske NACE-koder i parentes). 3) Det vises til kapittel 2 for en nærmere forklaring på hvordan beregningene er foretatt.

4.2 Fordeling etter sektor

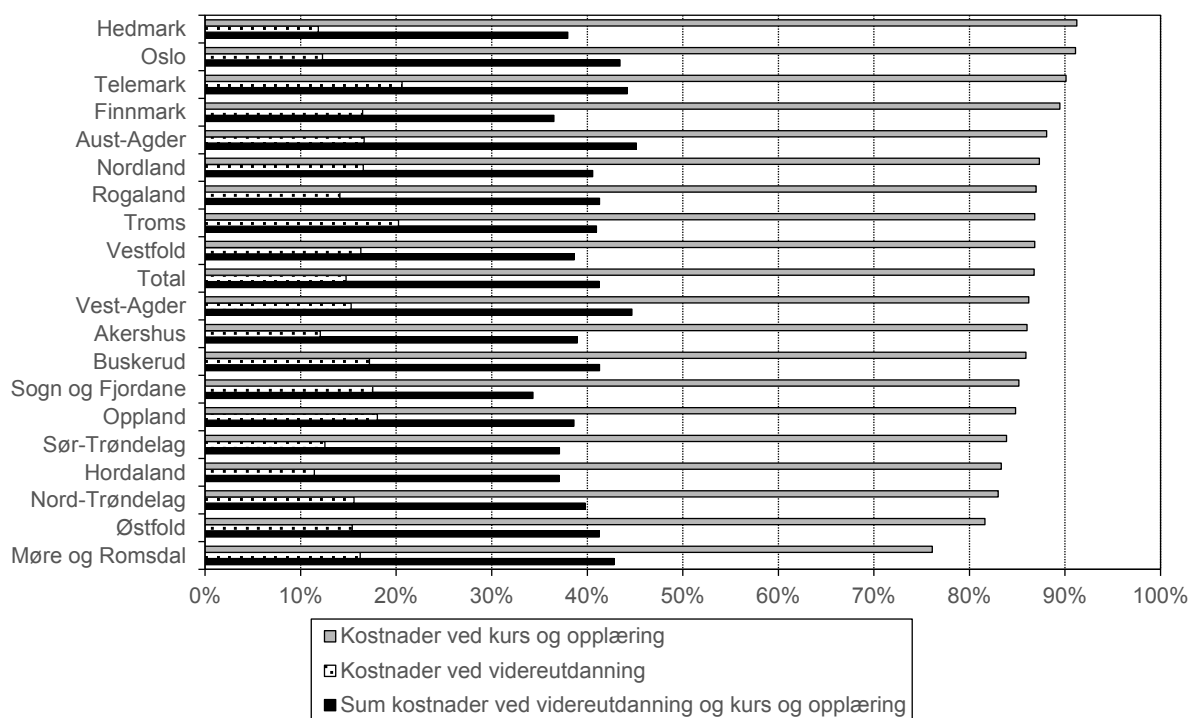
Statlig sektor (48 %) har ifølge Figur 4.2 høyest andel av de totale lønnskostnadene ved videreutdanning og kurs og opplæring som er dekket av arbeidsgiver. Denne andelen er lavest innen kommunal sektor (34 %), mens andelen for privat sektor er på linje med landsgjennomsnittet (41 %). Vi finner at statlig sektor (25 %) har den høyeste andelen av de totale lønnskostnadene ved videreutdanning som er betalt av arbeidsgiver, mens denne andelen er lavest innen privat sektor (10 %). Ser vi på andelene av de totale lønnskostnadene ved kurs og opplæring, finner vi at disse også er høyest innen statlig sektor (94 %) og lavest innen privat sektor (84 %).

Figur 4.2 Andelen av de beregnede totale lønnskostnader blant sysselsatte som er betalt av arbeidsgiver i forbindelse med kompetanseinvesteringer i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring etter sektor, året 2010. Noter: 1) Beregningene er basert på alle sysselsatte i Norge, både de som er i heltids- og deltidsarbeid. 2) Inndelingen i figuren er foretatt på bakgrunn av institusjonell sektor. 3) Det vises til kapittel 2 for en nærmere forklaring på hvordan beregningene er foretatt.

4.3 Fordeling etter fylke

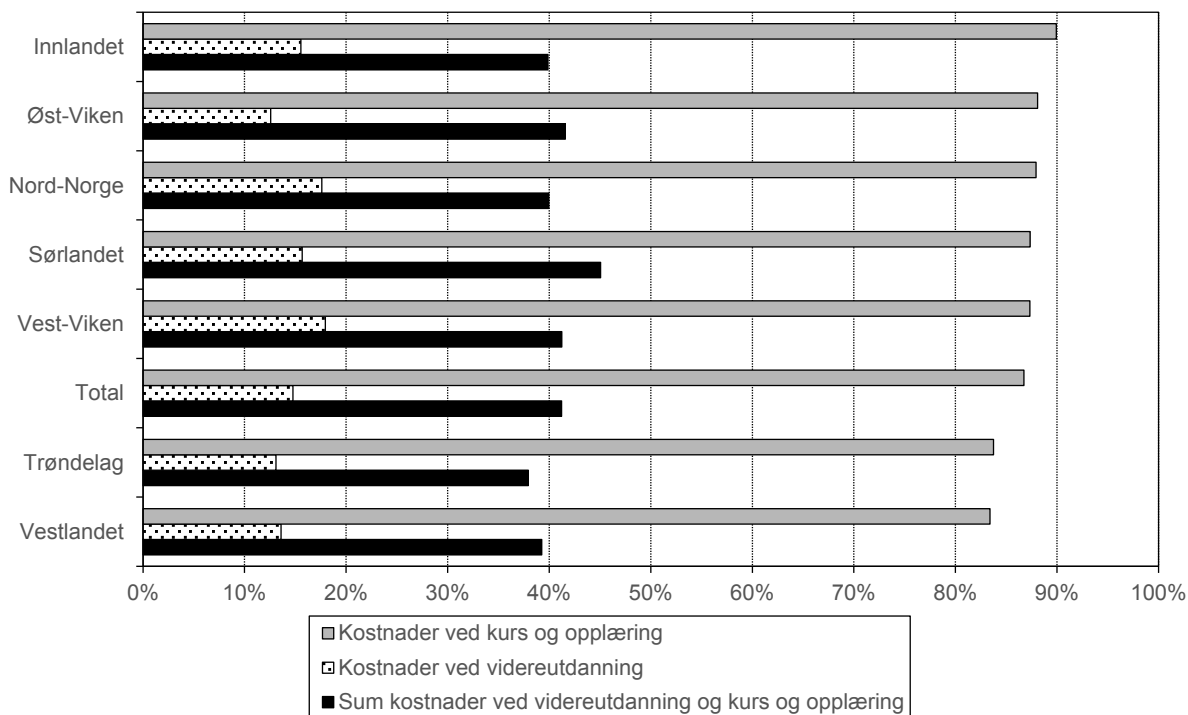
Vi ser av Figur 4.3 at det er store forskjeller når det gjelder hvor stor andel av de beregnede lønnskostnadene som er betalt av arbeidsgiver i forbindelse med kompetanseinvesteringer i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring når vi sammenligner de ulike fylkene. Aust-Agder (45 %), Vest-Agder (45 %) og Telemark (44 %) har de høyeste andelen av de totale lønnskostnadene ved videreutdanning og kurs og opplæring som er dekket av arbeidsgiver, mens Sogn og Fjordane (34 %) har den laveste andelen. Ser vi kun på andelen av de totale lønnskostnadene ved videreutdanning som er betalt av arbeidsgiver, er disse lavest i Hordaland (11 %), Hedmark (12 %), Akershus (12 %) og Oslo (12 %) og høyest i Telemark (21 %) og Troms (20 %). Andelen av disse investeringene ved kurs og opplæring som er dekket av arbeidsgiver er høyest i Hedmark (91 %), Oslo (91 %), Telemark (90 %) og Finnmark (89 %), mens de er lavest i Møre og Romsdal (76 %). Hedmark har altså høyst andel ved kurs og opplæring, men blant de med lavest andel ved videreutdanning.

Figur 4.3 Andelen av de beregnede totale lønnskostnader blant sysselsatte som er betalt av arbeidsgiver i forbindelse med kompetanseinvesteringer i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring etter arbeidsfylke, året 2010. Noter: 1) Beregningene er basert på alle sysselsatte i Norge, både de som er i heltids- og deltidsarbeid. 2) Det vises til kapittel 2 for en nærmere forklaring på hvordan beregningene er foretatt.

4.4 Fordeling etter landsdel

Vi ser av Figur 4.4 at Sørlandet (45 %) har høyest andel hvor lønnskostnadene ved formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring er dekket av arbeidsgiver, mens Trøndelag (38 %) og Vestlandet (39 %) har de laveste andelen. Øst-Viken (42 %) ligger også over landsgjennomsnittet, mens andelen i Vest-Viken er på linje med landsgjennomsnittet (41 %). Ser vi kun på videreutdanning, er andelen av lønnskostnadene som er betalt av arbeidsgiver høyest i Vest-Viken og Nord-Norge (begge 18 %) og lavest i Øst-Viken og Trøndelag (begge 13 %). Andelen av lønnskostnadene ved kurs og opplæring som er dekket av arbeidsgiver er derimot høyest i Innlandet (90 %) og lavest på Vestlandet (83 %) og i Trøndelag (84 %).

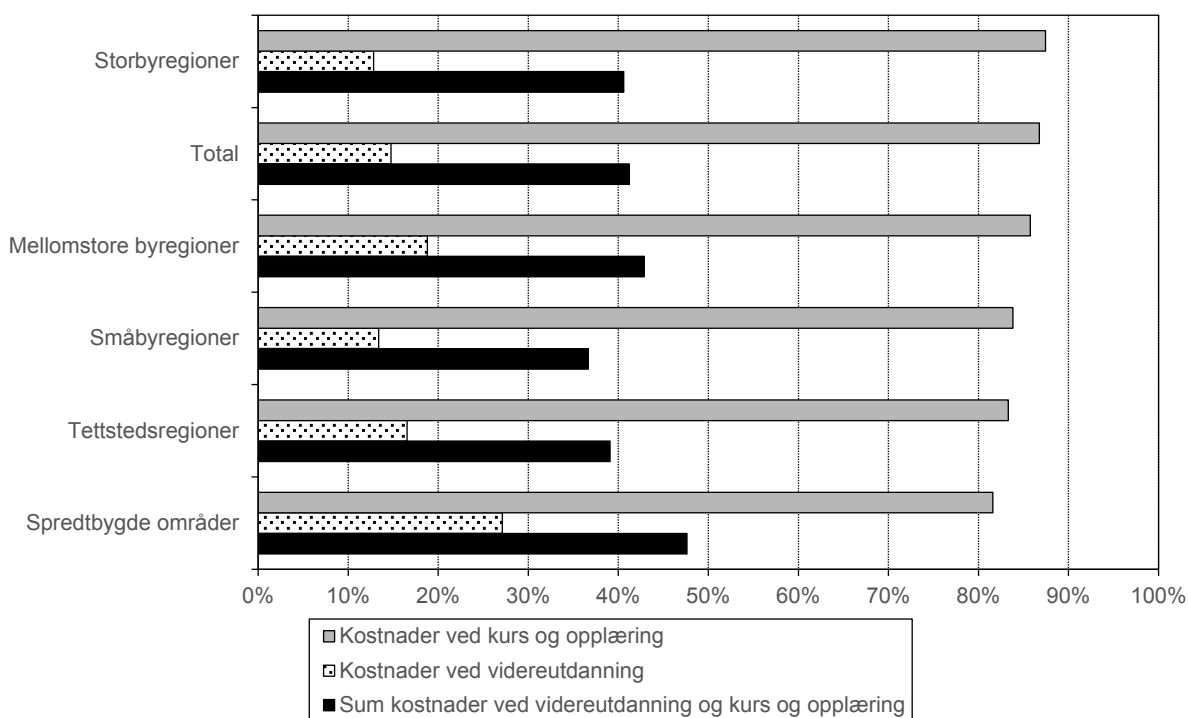
Figur 4.4 Andelen av de beregnede totale lønnskostnader blant sysselsatte som er betalt av arbeidsgiver i forbindelse med kompetanseinvesteringer i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring etter landsdel, året 2010. Noter: 1) Beregningene er basert på alle sysselsatte i Norge, både de som er i heltids- og deltidsarbeid. 2) Øst-Viken: Østfold, Akershus og Oslo. Innlandet: Hedmark og Oppland. Vest-Viken: Buskerud, Vestfold og Telemark. Sørlandet: Aust-Agder og Vest-Agder. Vestlandet: Rogaland, Hordaland, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal. Trøndelag: Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag. Nord-Norge: Nordland, Troms og Finnmark. 3) Det vises til kapittel 2 for en nærmere forklaring på hvordan beregningene er foretatt.

4.5 Fordeling etter regioner målt ved befolkningstetthet

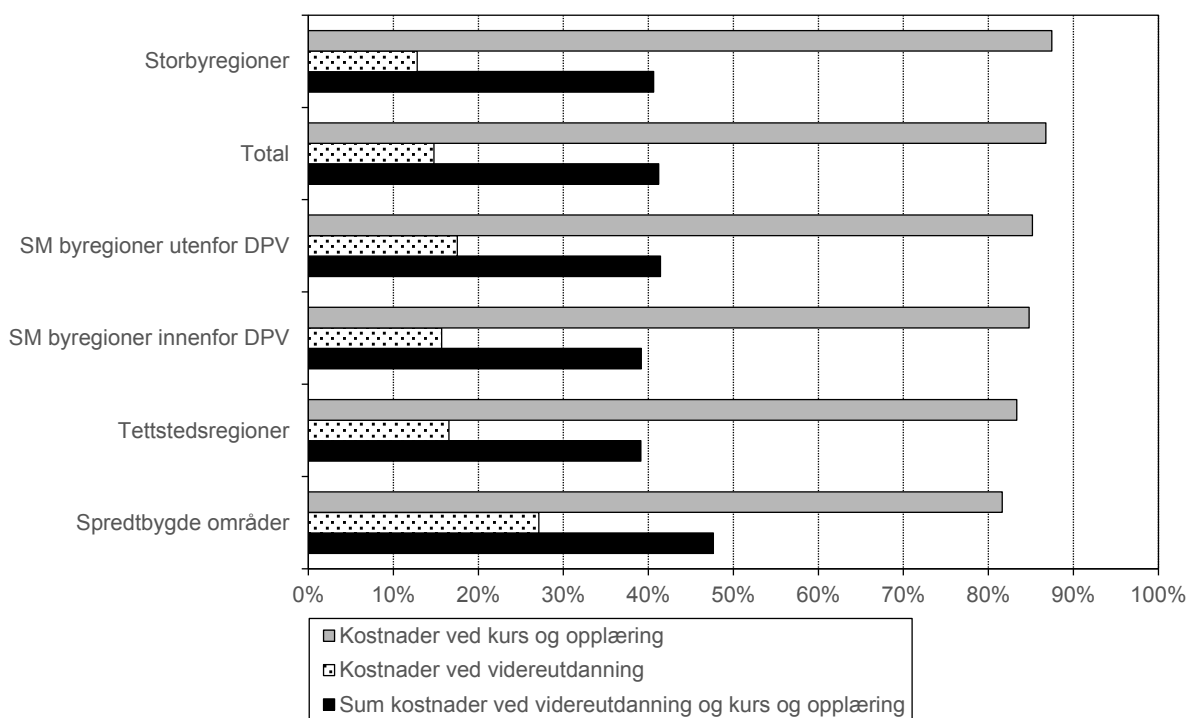
Figurene 4.5 og 4.6 viser at det i noen grad er en sammenheng mellom andelen av lønnskostnadene ved formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring som er betalt av arbeidsgiver og nivået på befolkningstettheten; jo høyere befolkningstettheten er, jo lavere er denne andelen. Høyest andel er det i spredtbygde områder (48 %). Dette har sammenheng med at andelen ved videreutdanning er høyest i spredtbygde områder (27 %).

Lavest andel ved videreutdanning og kurs og opplæring er det i småbyregioner (37 %), tettstedsregioner (39 %) og små og mellomstore byregioner innenfor det distriktpolitiske virkeområdet (39 %). Storbyregioner har en andel på linje med landsgjennomsnittet (41 %), og den laveste andelen ved videreutdanning sammen med småbyregioner (begge 13 %). På den annen side er andelen ved kurs og opplæring høyest i storbyregioner (87 %) og lavest i spredtbygde områder (82 %), men her er forskjellen mindre enn ved videreutdanning.

Vi ser også av Figur 4.5 at mellomstore byregioner (43 %) har den nest høyeste andelen av lønnskostnadene ved formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring som er betalt av arbeidsgiver. Figur 4.6 viser at små og mellomstore byregioner utenfor det distriktpolitiske virkeområdet har en andel ved videreutdanning og kurs og opplæring som er på linje med landsgjennomsnittet (41 %).

Figur 4.5 Andelen av de beregnede totale lønnskostnader blant sysselsatte som er betalt av arbeidsgiver i forbindelse med kompetanseinvesteringer i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring etter region målt ved befolkningstetthet, året 2010. Noter: 1) Beregningene er basert på alle sysselsatte i Norge, både de som er i heltids- og deltidsarbeid. 2) Inndelingen i figuren er foretatt på bakgrunn av arbeidskommune. 3) Storbyregioner: Regioner med senter med mer enn 50.000 innbyggere. Mellomstore byregioner: Regioner med senter mellom 15.000 og 50.000 innbyggere. Småbyregioner: Regioner med senter mellom 5.000 og 15.000 innbyggere. Tettstedsregioner: Regioner med senter mellom 1.000 og 5.000 innbyggere. Spredtbygde områder: Regioner med senter under 1.000 innbyggere. 4) Det vises til kapittel 2 for en nærmere forklaring på hvordan beregningene er foretatt.

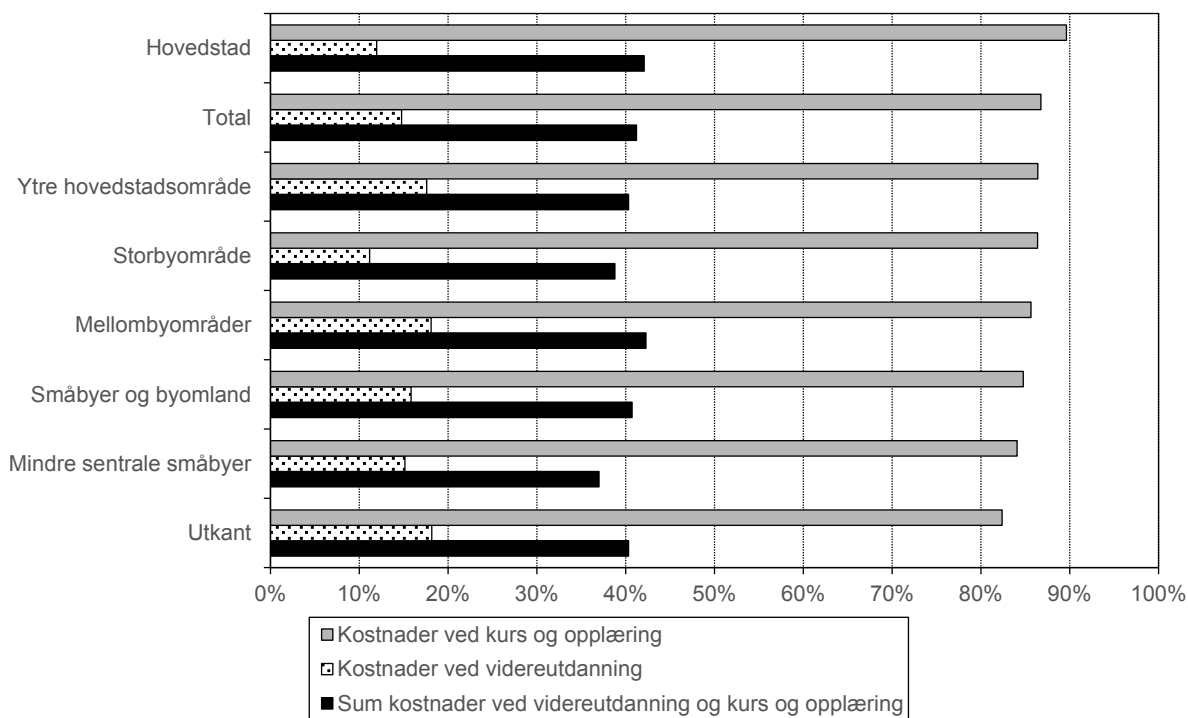
Figur 4.6 Andelen av de beregnede totale lønnskostnader blant sysselsatte som er betalt av arbeidsgiver i forbindelse med kompetanseinvesteringer i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring etter region målt ved befolkningstetthet, året 2010. Noter: 1) Beregningene er basert på alle sysselsatte i Norge, både de som er i heltids- og deltidsarbeid. 2) Inndelingen i figuren er foretatt på bakgrunn av arbeidskommune. 3) Storbyregioner: Regioner med senter med mer enn 50.000 innbyggere. SM (små og mellomstore) byregioner utenfor DPV (det distriktspolitiske virkeområdet): Regioner med senter mellom 5.000 og 50.000 innbyggere. SM (små og mellomstore) byregioner innenfor DPV (det distriktspolitiske virkeområdet): Regioner med senter mellom 5.000 og 50.000 innbyggere. Tettstedsregioner: Regioner med senter mellom 1.000 og 5.000 innbygger. Spredtbygde områder: Regioner med senter under 1.000 innbyggere. 4) Det vises til kapittel 2 for en nærmere forklaring på hvordan beregningene er foretatt.

Vi konkluderte ovenfor at andelen av lønnskostnadene ved formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring som er betalt av arbeidsgiver er høyest i spredtbygde områder. Tabell V.8 i vedlegget viser at dette også gjelder i kommunal og privat sektor, noe som har sammenheng med at andelen ved videreutdanning er høyest i denne typen region for disse to sektorene. For hver av de tre sektorene er det i noen grad slik at jo høyere nivået på befolkningstettheten er, jo lavere er andelen av lønnskostnadene ved videreutdanning og kurs og opplæring som er betalt av arbeidsgiver.

4.6 Fordeling etter regioner målt ved nærhet til storby

Hvis vi deler inn regioner etter nærhet til storby, finner vi ikke en klar sammenheng mellom andelen av lønnskostnadene ved videreutdanning og kurs og opplæring som er betalt av arbeidsgiver og graden av nærhet til storby. Figur 4.7 viser at denne andelen er høyest i mellombyområder og hovedstadsområdet (begge 42 %), og lavest i mindre sentrale småbyer (37 %), hvor hovedstadsområdet omfatter Oslo og omegn. Småbyer og byomland er på linje med landsgjennomsnittet (41 %), mens storbyområdet (39 %), ytre hovedstadsområdet (40 %) og utkantområdet (40 %) ligger under landsgjennomsnittet. Storbyområdet omfatter Trondheim, Bergen, Stavanger/Sandnes + Moss/Holmestrand. Utkantområdet, mellombyområder og ytre hovedstadsområdet har høyest andel når vi kun ser på videreutdanning (alle 18 %), mens

storbyområdet (11 %) har lavest andel. På den annen side har utkantområdet lavest andel når vi kun ser på kurs og opplæring (82 %), mens hovedstadsområdet (90 %) har høyest andel.

Figur 4.7 Andelen av de beregnede totale lønnskostnader blant sysselsatte som er betalt av arbeidsgiver i forbindelse med kompetanseinvesteringer i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring etter region målt ved nærhet til storby, året 2010. Noter: 1) Beregningene er basert på alle sysselsatte i Norge, både de som er i heltids- og deltidsarbeid. 2) Inndelingen i figuren er foretatt på bakgrunn av arbeidskommune, og er basert på en klassifisering som er foretatt av NIBR. 3) Hovedstadsområdet omfatter Oslo og omegn. 4) Storbyområdet omfatter Trondheim, Bergen, Stavanger/Sandnes + Moss/Holmestrand. 5) Det vises til kapittel 2 for en nærmere forklaring på hvordan beregningene er foretatt.

5 Konklusjoner og oppsummering

I dette notatet har vi undersøkt omfanget av kompetanseinvesteringer i norsk arbeidsliv og hvordan disse investeringene fordeler seg etter næring, sektor og region. Våre beregninger omfatter kun lønnskostnadene i forbindelse med formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring, og ikke andre kostnader forbundet med slik opplæring. De regionale inndelingene er arbeidsfylker, landsdeler, regioner målt ved befolkningstetthet og regioner målt ved nærhet til storby. Beregningene er foretatt blant alle sysselsatte personer i Norge og gjelder for året 2010. I analysen bruker vi data fra Lærevilkårsmonitoren (LVM) som vi har koblet til registerdata.

Hovedkonklusjonene fra analysen kan oppsummeres slik:

- De totale lønnskostnadene ved formell videreutdanning er beregnet å utgjøre om lag 25 milliarder kroner for hele landet.
- Ved kurs og annen uformell opplæring er de totale lønnskostnadene beregnet å utgjøre om lag 15 milliarder kroner for hele landet.
- Totalt er lønnskostnadene ved formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring beregnet å utgjøre om lag 40 milliarder kroner. 63 % av dette gjelder lønnskostnader ved videreutdanning, mens 37 % gjelder lønnskostnader ved kurs og opplæring.
- De største kompetanseinvesteringene i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring finner vi innen helse- og sosialtjenester (Q), undervisning (P), og offentlig administrasjon og forsvar, samt trygdeordninger underlagt offentlig forvaltning (O).⁵ Kompetanseinvesteringene er lavest innen vannforsyning, avløps- og renovasjonsvirksomhet (E). Finansierings- og forsikringsvirksomhet (K) og undervisning har de høyeste kompetanseinvesteringene i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring regnet per sysselsatt person, mens disse er lavest innen overnattings- og serveringsvirksomhet (I).
- Privat sektor har de høyeste kompetanseinvesteringene i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring totalt sett, men de laveste investeringene regnet per sysselsatt. Kommunal sektor har de laveste kompetanseinvesteringene i videreutdanning og kurs og opplæring totalt sett. Disse investeringene er høyest i statlig sektor regnet per sysselsatt.
- Kompetanseinvesteringene i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring er høyest i Oslo, Akershus, Hordaland og Rogaland, og lavest i Aust-Agder, Finnmark og Sogn

⁵ Alfabetiske NACE-koder i parentes.

og Fjordane. Oslo har de høyeste kompetanseinvesteringene regnet per sysselsatt person, mens investeringene per sysselsatt er lavest i Oppland, Hedmark og Østfold.

- Øst-Viken og Vestlandet har de største kompetanseinvesteringene i videreutdanning og kurs og opplæring totalt, mens Sørlandet og Innlandet har de laveste investeringene. Regnet per sysselsatt person er disse investeringene høyest i Øst-Viken og Nord-Norge, og lavest i Innlandet og på Sørlandet.
- Jo høyere befolkningstettheten er, jo høyere er både de totale kompetanseinvesteringene i videreutdanning og kurs og opplæring, og de tilsvarende kompetanseinvesteringene regnet per sysselsatt person. Vi finner at storbyregioner har de høyeste kompetanseinvesteringene regnet per sysselsatt, mens tettstedsregioner har de laveste investeringene per sysselsatt.
- Det er også en klar sammenheng mellom størrelsen på kompetanseinvesteringene og nærhet til storby, men sammenhengen er ikke så klar som ved befolkningstetthet. Vi finner at hovedstadsområdet (Oslo og omegn) har de største kompetanseinvesteringene i videreutdanning og kurs og opplæring totalt sett og regnet per sysselsatt. De laveste kompetanseinvesteringene per sysselsatt finner vi i utkantområdet og småbyer og byomland. Kompetanseinvesteringene totalt sett er lavest i mindre sentrale småbyer.

Vi har også undersøkt hvor stor andel av lønnskostnadene ved kompetanseinvesteringer i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring som er dekket av arbeidsgiver og arbeidstaker etter næring, sektor og de regionale inndelingene som er anvendt i analysen. Hovedkonklusjonene er:

- Det aller meste (85 %) av de totale lønnskostnadene i forbindelse med kompetanseinvesteringer i formell videreutdanning er dekket av arbeidstakerne selv, og kun en liten andel (15 %) er dekket av arbeidsgiverne.
- Mesteparten (87 %) av de totale lønnskostnadene i forbindelse med kompetanseinvesteringer i kurs og annen uformell opplæring er dekket av arbeidsgiverne, mens bare en liten andel (13 %) er dekket av arbeidstakerne selv.
- Høyest andel av de totale lønnskostnadene ved videreutdanning og kurs og opplæring som er dekket av arbeidsgiver finner vi innen bergverksdrift og utvinning, mens lavest andel finnes innen overnattings- og serveringsvirksomhet.
- Statlig sektor har høyest andel av de totale lønnskostnadene ved videreutdanning og kurs og opplæring som er dekket av arbeidsgiver. Lavest andel er det innen kommunal sektor.
- Aust-Agder, Vest-Agder og Telemark har de høyeste andelene av de totale lønnskostnadene ved videreutdanning og kurs og opplæring som er betalt av arbeidsgiver, mens Sogn og Fjordane har lavest andel.
- Sørlandet har høyst andel av de totale lønnskostnadene ved videreutdanning og kurs og opplæring som er dekket av arbeidsgiver, mens Trøndelag og Vestlandet har de laveste andelene.
- I noen grad finner vi at jo høyere befolkningstettheten er, jo lavere er andelen av lønnskostnadene ved videreutdanning og kurs og opplæring som er betalt av arbeidsgiver. Andelen er høyest i spredtbygde områder og lavest i småbyregioner.
- Det er ingen klar sammenheng mellom andelen av lønnskostnadene ved videreutdanning og kurs og opplæring som er dekket av arbeidsgiver og graden av nærhet til storby. Denne andelen er høyest i mellomboområder og hovedstadsområdet (omfatter Oslo og omegn), og lavest i mindre sentrale småbyer.

Tabellvedlegg

Tabell V.1 Beregnet lønnskostnader blant sysselsatte i forbindelse med kompetanseinvesteringer i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring etter næringstilhørighet, året 2010.

Næring	Sum kostnader ved videreutdanning og kurs og opplæring			Kostnader ved videreutdanning			Kostnader ved kurs og opplæring		
	Total	Per sysselsatt	Andel arbeidsgiver	Total	Per sysselsatt	Andel arbeidsgiver	Total	Per sysselsatt	Andel arbeidsgiver
Jordbruk, skogbruk og fiske (A)	465	7 500	29 %	261	4 200	3 %	204	3 300	63 %
Bergverksdrift og utvinning (B)	1 605	29 700	63 %	764	14 100	27 %	841	15 600	95 %
Industri (C)	2 531	11 300	49 %	1 367	6 100	16 %	1 165	5 200	88 %
Elektrisitets-, gass-, damp- og varmtvannsforsyning (D)	383	25 900	62 %	183	12 400	26 %	200	13 500	94 %
Vannforsyning, avløps- og renovasjonsvirksomhet (E)	190	14 200	61 %	87	6 500	32 %	102	7 700	86 %
Bygge- og anleggsvirksomhet (F)	2 216	11 300	46 %	1 294	6 600	18 %	923	4 700	84 %
Varehandel, reparasjon av motorvogner (G)	2 979	8 400	46 %	1 369	3 900	3 %	1 609	4 500	82 %
Transport og lagring (H)	1 568	11 000	42 %	873	6 100	12 %	695	4 900	79 %
Overnattings- og serveringsvirksomhet (I)	495	6 900	26 %	307	4 300	3 %	188	2 600	62 %
Informasjon og kommunikasjon (J)	1 294	15 100	51 %	698	8 100	14 %	596	6 900	94 %
Finansierings- og forsikringsvirksomhet (K)	1 517	30 700	55 %	827	16 700	25 %	690	14 000	90 %
Omsetning og drift av fast eiendom (L)	421	16 500	35 %	286	11 200	12 %	134	5 300	84 %
Faglig, vitenskapelig og teknisk tjenesteyting (M)	2 127	17 300	42 %	1 280	10 400	9 %	848	6 900	91 %
Forretningsmessig tjenesteyting (N)	1 525	12 600	31 %	1 012	8 300	5 %	514	4 200	81 %
Offentlig administrasjon og forsvar, og trykdeordninger underlagt offentlig forvaltning (O)	3 978	27 100	53 %	2 437	16 600	26 %	1 541	10 500	97 %
Undervisning (P)	6 179	30 700	34 %	4 861	24 100	19 %	1 318	6 500	89 %
Helse- og sosialtjenester (Q)	9 632	19 100	32 %	6 866	13 600	11 %	2 766	5 500	85 %
Kulturell virksomhet, underholdning og fritidsaktiviteter (R)	543	13 300	38 %	304	7 500	3 %	239	5 900	83 %
Annen tjenesteyting (S)	659	13 200	33 %	419	8 400	12 %	240	4 800	71 %
Total	40 308	16 200	41 %	25 494	10 300	15 %	14 813	6 000	87 %

Noter: 1) Beregningene er basert på alle sysselsatte i Norge, både de som er i heltids- og deltidsarbeid. 2) Kolonnen «Total» viser beregnet totale lønnskostnader blant sysselsatte i forbindelse med kompetanseinvesteringer i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring. Lønnskostnadene i tabellen er målt i millioner kroner. 3) Kolonnen «Per sysselsatt» viser beregnet lønnskostnader per sysselsatt i forbindelse med kompetanseinvesteringer i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring. Lønnskostnadene per sysselsatt i tabellen er målt i kroner. 4) Kolonnen «Andel arbeidsgiver» viser andelen av de beregnede totale lønnskostnader blant sysselsatte som er betalt av arbeidsgiver i forbindelse med kompetanseinvesteringer i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring. 5) Næring er basert på Standard for næringsgruppering (SN2007) (alfabetiske NACE-koder i parentes). 6) Det vises til kapittel 2 for en nærmere forklaring på hvordan beregningene er foretatt.

Tabell V.2 Beregnet lønnskostnader blant sysselsatte i forbindelse med kompetanseinvesteringer i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring etter sektor, året 2010.

Sektor	Sum kostnader ved videreutdanning og kurs og opplæring			Kostnader ved videreutdanning			Kostnader ved kurs og opplæring		
	Total	Per sysselsatt	Andel arbeidsgiver	Total	Per sysselsatt	Andel arbeidsgiver	Total	Per sysselsatt	Andel arbeidsgiver
Stattlig sektor	8 650	32 500	48 %	5 799	21 800	25 %	2 851	10 700	94 %
Kommunal sektor	8 403	17 200	34 %	6 295	12 900	16 %	2 108	4 300	88 %
Privat sektor	23 253	13 500	41 %	13 398	7 800	10 %	9 855	5 700	84 %
Total	40 308	16 200	41 %	25 494	10 300	15 %	14 813	6 000	87 %

Noter: 1) Beregningene er basert på alle sysselsatte i Norge, både de som er i heltids- og deltidsarbeid. 2) Kolonnen «Total» viser beregnet totale lønnskostnader blant sysselsatte i forbindelse med kompetanseinvesteringer i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring. Lønnskostnadene i tabellen er målt i millioner kroner. 3) Kolonnen «Per sysselsatt» viser beregnet lønnskostnader per sysselsatt i forbindelse med kompetanseinvesteringer i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring. Lønnskostnadene per sysselsatt i tabellen er målt i kroner. 4) Kolonnen «Andel arbeidsgiver» viser andelen av de beregnede totale lønnskostnader blant sysselsatte som er betalt av arbeidsgiver i forbindelse med kompetanseinvesteringer i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring. 5) Inndelingen i tabellen er foretatt på bakgrunn av institusjonell sektor. 6) Basert på de beregnede totale lønnskostnader blant sysselsatte i forbindelse med kompetanseinvesteringer, er det noe avvik mellom totaltallene og summen av tallene for alle sektorene i tabellen. Dette skyldes at sektoren «Utlendet» er utelatt fra tabellen, men inngår i totaltallene. 7) Det vises til kapittel 2 for en nærmere forklaring på hvordan beregningene er foretatt.

Tabell V.3 Beregnet lønnskostnader blant sysselsatte i forbindelse med kompetanseinvesteringer i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring etter arbeidsfylke, året 2010.

Arbeidsfylke	Sum kostnader ved videreutdanning og kurs og opplæring			Kostnader ved videreutdanning			Kostnader ved kurs og opplæring		
	Total	Per sysselsatt	Andel arbeidsgiver	Total	Per sysselsatt	Andel arbeidsgiver	Total	Per sysselsatt	Andel arbeidsgiver
Østfold	1 539	13 100	41 %	938	8 000	15 %	601	5 100	82 %
Akershus	4 210	17 300	39 %	2 680	11 000	12 %	1 530	6 300	86 %
Oslo	8 570	20 200	43 %	5 186	12 200	12 %	3 384	8 000	91 %
Hedmark	1 111	13 100	38 %	746	8 800	12 %	365	4 300	91 %
Oppland	894	10 400	39 %	619	7 200	18 %	275	3 200	85 %
Buskerud	1 631	13 700	41 %	1 060	8 900	17 %	571	4 800	86 %
Vestfold	1 381	13 600	39 %	944	9 300	16 %	437	4 300	87 %
Telemark	1 141	15 100	44 %	754	10 000	21 %	387	5 100	90 %
Aust-Agder	630	13 400	45 %	379	8 100	17 %	251	5 300	88 %
Vest-Agder	1 130	13 300	45 %	662	7 800	15 %	468	5 500	86 %
Rogaland	3 484	15 500	41 %	2 185	9 800	14 %	1 298	5 800	87 %
Hordaland	4 018	16 700	37 %	2 586	10 800	11 %	1 432	6 000	83 %
Sogn og Fjordane	691	13 200	34 %	520	9 900	18 %	171	3 300	85 %
Møre og Romsdal	1 760	14 400	43 %	979	8 000	16 %	780	6 400	76 %
Sør-Trøndelag	2 144	14 200	37 %	1 407	9 300	13 %	737	4 900	84 %
Nord-Trøndelag	888	14 800	40 %	569	9 500	16 %	319	5 300	83 %
Nordland	1 944	17 400	41 %	1 284	11 500	17 %	659	5 900	87 %
Troms	1 447	18 600	41 %	997	12 800	20 %	450	5 800	87 %
Finnmark	677	18 900	37 %	492	13 700	16 %	186	5 200	89 %
Total	40 308	16 200	41 %	25 494	10 300	15 %	14 813	6 000	87 %

Noter: 1) Beregningene er basert på alle sysselsatte i Norge, både de som er i heltids- og deltidsarbeid. 2) Kolonnen «Total» viser beregnet totale lønnskostnader blant sysselsatte i forbindelse med kompetanseinvesteringer i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring. Lønnskostnadene i tabellen er målt i millioner kroner. 3) Kolonnen «Per sysselsatt» viser beregnet lønnskostnader per sysselsatt i forbindelse med kompetanseinvesteringer i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring. Lønnskostnadene per sysselsatt i tabellen er målt i kroner. 4) Kolonnen «Andel arbeidsgiver» viser andelen av de beregnede totale lønnskostnader blant sysselsatte som er betalt av arbeidsgiver i forbindelse med kompetanseinvesteringer i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring. 5) Basert på de beregnede totale lønnskostnader blant sysselsatte i forbindelse med kompetanseinvesteringer, er det noe avvik mellom totaltallene og summen av tallene for alle fylkene. Dette skyldes at vi har utelatt andre regioner enn de 19 fylkene fra tabellen, men disse inngår i totaltallene. 6) Det vises til kapittel 2 for en nærmere forklaring på hvordan beregningene er foretatt.

Tabell V.4 Beregnet lønnskostnader blant sysselsatte i forbindelse med kompetanseinvesteringer i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring etter landsdel, året 2010.

Landsdel	Sum kostnader ved videreutdanning og kurs og opplæring			Kostnader ved videreutdanning			Kostnader ved kurs og opplæring		
	Total	Per sysselsatt	Andel arbeidsgiver	Total	Per sysselsatt	Andel arbeidsgiver	Total	Per sysselsatt	Andel arbeidsgiver
Øst-Viken	14 448	18 000	42 %	8 896	11 100	13 %	5 552	6 900	88 %
Innlandet	1 909	11 900	40 %	1 284	8 000	16 %	624	3 900	90 %
Vest-Viken	4 065	14 000	41 %	2 701	9 300	18 %	1 364	4 700	87 %
Sørlandet	1 775	13 300	45 %	1 047	7 900	16 %	728	5 500	87 %
Vestlandet	9 956	15 600	39 %	6 292	9 900	14 %	3 664	5 700	83 %
Trøndelag	3 060	14 500	38 %	1 984	9 400	13 %	1 076	5 100	84 %
Nord-Norge	4 053	18 000	40 %	2 764	12 300	18 %	1 289	5 700	88 %
Total	40 308	16 200	41 %	25 494	10 300	15 %	14 813	6 000	87 %

Noter: 1) Beregningene er basert på alle sysselsatte i Norge, både de som er i heltids- og deltidsarbeid. 2) Kolonnen «Total» viser beregnet totale lønnskostnader blant sysselsatte i forbindelse med kompetanseinvesteringer i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring. Lønnskostnadene i tabellen er målt i millioner kroner. 3) Kolonnen «Per sysselsatt» viser beregnet lønnskostnader per sysselsatt i forbindelse med kompetanseinvesteringer i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring. Lønnskostnadene per sysselsatt i tabellen er målt i kroner. 4) Kolonnen «Andel arbeidsgiver» viser andelen av de beregnede totale lønnskostnader blant sysselsatte som er betalt av arbeidsgiver i forbindelse med kompetanseinvesteringer i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring. 5) Øst-Viken: Østfold, Akershus og Oslo. Innlandet: Hedmark og Oppland. Vest-Viken: Buskerud, Vestfold og Telemark. Sørlandet: Aust-Agder og Vest-Agder. Vestlandet: Rogaland, Hordaland, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal. Trøndelag: Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag. Nord-Norge: Nordland, Troms og Finnmark. 6) Basert på de beregnede totale lønnskostnader blant sysselsatte i forbindelse med kompetanseinvesteringer, er det noe avvik mellom totaltallene og summen av tallene for alle landsdelene. Dette skyldes at vi har utelatt andre regioner enn de 7 landsdelene fra tabellen, men disse inngår i totaltallene. 7) Det vises til kapittel 2 for en nærmere forklaring på hvordan beregningene er foretatt.

Tabell V.5 Beregnet lønnskostnader blant sysselsatte i forbindelse med kompetanseinvesteringer i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring etter region målt ved befolkningstetthet, året 2010.

Region	Sum kostnader ved videreutdanning og kurs og opplæring			Kostnader ved videreutdanning			Kostnader ved kurs og opplæring		
	Total	Per sysselsatt	Andel arbeidsgiver	Total	Per sysselsatt	Andel arbeidsgiver	Total	Per sysselsatt	Andel arbeidsgiver
Storbyregioner	25 594	17 400	41 %	16 069	10 900	13 %	9 525	6 500	87 %
Mellomstore byregioner	6 659	14 500	43 %	4 265	9 300	19 %	2 394	5 200	86 %
Småbyregioner	3 758	14 000	37 %	2 517	9 400	13 %	1 241	4 600	84 %
Tettstedsregioner	2 556	12 300	39 %	1 693	8 200	17 %	863	4 200	83 %
Spredtbygde områder	649	13 000	48 %	405	8 100	27 %	244	4 900	82 %
Total	40 308	16 200	41 %	25 494	10 300	15 %	14 813	6 000	87 %

Noter: 1) Beregningene er basert på alle sysselsatte i Norge, både de som er i heltids- og deltidsarbeid. 2) Kolonnen «Total» viser beregnet totale lønnskostnader blant sysselsatte i forbindelse med kompetanseinvesteringer i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring. Lønnskostnadene i tabellen er målt i millioner kroner. 3) Kolonnen «Per sysselsatt» viser beregnet lønnskostnader per sysselsatt i forbindelse med kompetanseinvesteringer i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring. Lønnskostnadene per sysselsatt i tabellen er målt i kroner. 4) Kolonnen «Andel arbeidsgiver» viser andelen av de beregnede totale lønnskostnader blant sysselsatte som er betalt av arbeidsgiver i forbindelse med kompetanseinvesteringer i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring. 5) Inndelingen i tabellen er foretatt på bakgrunn av arbeidskommune. 6) Storbyregioner: Regioner med senter med mer enn 50.000 innbyggere. Mellomstore byregioner: Regioner med senter mellom 15.000 og 50.000 innbyggere. Småbyregioner: Regioner med senter mellom 5.000 og 15.000 innbyggere. Tettstedsregioner: Regioner med senter mellom 1.000 og 5.000 innbyggere. Spredtbygde områder: Regioner med senter under 1.000 innbyggere. 7) Basert på de beregnede totale lønnskostnader blant sysselsatte i forbindelse med kompetanseinvesteringer, er det noe avvik mellom totaltallene og summen av tallene for alle regionene i tabellen. Dette skyldes at vi har utelatt regioner fra tabellen med ukjent befolkningstetthet i henhold til en klassifisering som er foretatt av Kommunal- og regionaldepartementet, men disse inngår i totaltallene. 8) Det vises til kapittel 2 for en nærmere forklaring på hvordan beregningene er foretatt.

Tabell V.6 Beregnet lønnskostnader blant sysselsatte i forbindelse med kompetanseinvesteringer i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring etter region målt ved befolkningstetthet, året 2010.

Region	Sum kostnader ved videreutdanning og kurs og opplæring			Kostnader ved videreutdanning			Kostnader ved kurs og opplæring		
	Total	Per sysselsatt	Andel arbeidsgiver	Total	Per sysselsatt	Andel arbeidsgiver	Total	Per sysselsatt	Andel arbeidsgiver
Storbyregioner	25 602	17 400	41 %	16 066	10 900	13 %	9 536	6 500	87 %
Små og mellomstore byregioner utenfor DPV	6 452	13 600	41 %	4 173	8 800	18 %	2 279	4 800	85 %
Små og mellomstore byregioner innenfor DPV	3 955	15 600	39 %	2 611	10 300	16 %	1 345	5 300	85 %
Tettstedsregioner	2 556	12 300	39 %	1 692	8 200	17 %	864	4 200	83 %
Spredtbygde områder	649	13 000	48 %	405	8 100	27 %	245	4 900	82 %
Total	40 308	16 200	41 %	25 494	10 300	15 %	14 813	6 000	87 %

Noter: 1) Beregningene er basert på alle sysselsatte i Norge, både de som er i heltids- og deltidsarbeid. 2) Kolonnen «Total» viser beregnet totale lønnskostnader blant sysselsatte i forbindelse med kompetanseinvesteringer i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring. Lønnskostnadene i tabellen er målt i millioner kroner. 3) Kolonnen «Per sysselsatt» viser beregnet lønnskostnader per sysselsatt i forbindelse med kompetanseinvesteringer i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring. Lønnskostnadene per sysselsatt i tabellen er målt i kroner. 4) Kolonnen «Andel arbeidsgiver» viser andelen av de beregnede totale lønnskostnader blant sysselsatte som er betalt av arbeidsgiver i forbindelse med kompetanseinvesteringer i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring. 5) Inndelingen i tabellen er foretatt på bakgrunn av arbeidskommune. 6) Storbyregioner: Regioner med senter med mer enn 50.000 innbyggere. SM (små og mellomstore) byregioner utenfor DPV (det distriktspolitiske virkeområdet): Regioner med senter mellom 5.000 og 50.000 innbyggere. SM (små og mellomstore) byregioner innenfor DPV (det distriktspolitiske virkeområdet): Regioner med senter mellom 5.000 og 50.000 innbyggere. Tettstedsregioner: Regioner med senter mellom 1.000 og 5.000 innbygger. Spredtbygde områder: Regioner med senter under 1.000 innbyggere. 7) Basert på de beregnede totale lønnskostnader blant sysselsatte i forbindelse med kompetanseinvesteringer, er det noe avvik mellom totaltallene og summen av tallene for alle regionene i tabellen. Dette skyldes at vi har utelatt regioner fra tabellen med ukjent befolkningstetthet i henhold til en klassifisering som er foretatt av Kommunal- og regionaldepartementet, men disse inngår i totaltallene. 8) Det vises til kapittel 2 for en nærmere forklaring på hvordan beregningene er foretatt.

Tabell V.7 Beregnet lønnskostnader blant sysselsatte i forbindelse med kompetanseinvesteringer i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring etter region målt ved nærhet til storby, året 2010.

Region	Sum kostnader ved videreutdanning og kurs og opplæring			Kostnader ved videreutdanning			Kostnader ved kurs og opplæring		
	Total	Per sysselsatt	Andel arbeidsgiver	Total	Per sysselsatt	Andel arbeidsgiver	Total	Per sysselsatt	Andel arbeidsgiver
Hovedstad	12 538	19 400	42 %	7 673	11 900	12 %	4 864	7 500	90 %
Storbyområde	7 929	16 900	39 %	5 018	10 700	11 %	2 911	6 200	86 %
Ytre hovedstadsområde	2 828	14 100	40 %	1 893	9 500	18 %	935	4 700	86 %
Mellombyområder	5 897	15 300	42 %	3 784	9 800	18 %	2 113	5 500	86 %
Småbyer og byomland	4 262	13 500	41 %	2 723	8 700	16 %	1 540	4 900	85 %
Mindre sentrale småbyer	2 304	14 400	37 %	1 573	9 800	15 %	731	4 600	84 %
Utkant	3 350	12 500	40 %	2 193	8 200	18 %	1 156	4 300	82 %
Total	40 308	16 200	41 %	25 494	10 300	15 %	14 813	6 000	87 %

Noter: 1) Beregningene er basert på alle sysselsatte i Norge, både de som er i heltids- og deltidsarbeid. 2) Kolonnen «Total» viser beregnet totale lønnskostnader blant sysselsatte i forbindelse med kompetanseinvesteringer i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring. Lønnskostnadene i tabellen er målt i millioner kroner. 3) Kolonnen «Per sysselsatt» viser beregnet lønnskostnader per sysselsatt i forbindelse med kompetanseinvesteringer i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring. Lønnskostnadene per sysselsatt i tabellen er målt i kroner. 4) Kolonnen «Andel arbeidsgiver» viser andelen av de beregnede totale lønnskostnader blant sysselsatte som er betalt av arbeidsgiver i forbindelse med kompetanseinvesteringer i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring. 5) Inndelingen i tabellen er foretatt på bakgrunn av arbeidskommune, og er basert på en klassifisering som er foretatt av NIBR. 6) Hovedstadsområdet omfatter Oslo og omegn. 7) Storbyområdet omfatter Trondheim, Bergen, Stavanger/Sandnes + Moss/Holmestrand. 8) Basert på de beregnede totale lønnskostnader blant sysselsatte i forbindelse med kompetanseinvesteringer, er det noe avvik mellom totaltallene og summen av tallene for alle regionene i tabellen. Dette skyldes at vi har utelatt regioner fra tabellen med ukjent nærhet til storby i henhold til en klassifisering som er foretatt av NIBR, men disse inngår i totaltallene. 9) Det vises til kapittel 2 for en nærmere forklaring på hvordan beregningene er foretatt.

Tabell V.8 Beregnet lønnskostnader blant sysselsatte i forbindelse med kompetanseinvesteringer i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring etter sektor og region målt ved befolkningstetthet, året 2010.

Sektor og region	Sum kostnader ved videreutdanning og kurs og opplæring			Kostnader ved videreutdanning			Kostnader ved kurs og opplæring		
	Total	Per sysselsatt	Andel arbeidsgiver	Total	Per sysselsatt	Andel arbeidsgiver	Total	Per sysselsatt	Andel arbeidsgiver
Statlig sektor									
Storbyregioner	5 622	32 000	45 %	3 774	21 500	21 %	1 848	10 500	93 %
Små og mellomstore byregioner utenfor DPV	1 317	29 300	55 %	918	20 400	39 %	399	8 900	94 %
Små og mellomstore byregioner innenfor DPV	979	33 100	45 %	688	23 300	26 %	291	9 800	90 %
Tettstedsregioner	541	39 900	60 %	311	23 000	34 %	230	17 000	95 %
Spredtbygde områder	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kommunal sektor									
Storbyregioner	4 372	18 000	33 %	3 225	13 300	13 %	1 146	4 700	89 %
Små og mellomstore byregioner utenfor DPV	1 612	15 500	36 %	1 224	11 700	20 %	388	3 700	85 %
Små og mellomstore byregioner innenfor DPV	1 115	17 400	34 %	877	13 700	20 %	237	3 700	85 %
Tettstedsregioner	962	16 100	33 %	722	12 100	14 %	240	4 000	91 %
Spredtbygde områder	268	15 200	43 %	197	11 200	27 %	70	4 000	87 %
Privat sektor									
Storbyregioner	15 446	14 700	41 %	8 968	8 500	9 %	6 478	6 100	85 %
Små og mellomstore byregioner utenfor DPV	3 521	10 800	41 %	2 024	6 200	11 %	1 497	4 600	83 %
Små og mellomstore byregioner innenfor DPV	1 931	12 100	41 %	1 094	6 900	9 %	837	5 300	83 %
Tettstedsregioner	1 110	8 300	36 %	683	5 100	12 %	427	3 200	75 %
Spredtbygde områder	328	10 600	48 %	168	5 500	20 %	160	5 200	78 %
Total	40 308	16 200	41 %	25 494	10 300	15 %	14 813	6 000	87 %

Noter: 1) Beregningene er basert på alle sysselsatte i Norge, både de som er i heltids- og deltidsarbeid. 2) Kolonnen «Total» viser beregnet totale lønnskostnader blant sysselsatte i forbindelse med kompetanseinvesteringer i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring. Lønnskostnadene i tabellen er målt i millioner kroner. 3) Kolonnen «Per sysselsatt» viser beregnet lønnskostnader per sysselsatt i forbindelse med kompetanseinvesteringer i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring. Lønnskostnadene per sysselsatt i tabellen er målt i kroner. 4) Kolonnen «Andel arbeidsgiver» viser andelen av de beregnede totale lønnskostnader blant sysselsatte som er betalt av arbeidsgiver i forbindelse med kompetanseinvesteringer i formell videreutdanning og kurs og annen uformell opplæring. 5) Inndelingen i tabellen etter sektor er foretatt på bakgrunn av institusjonell sektor, mens inndelingen etter region er foretatt på bakgrunn av arbeidskommune. 6) Storbyregioner: Regioner med senter med mer enn 50.000 innbyggere. SM (små og mellomstore) byregioner utenfor DPV (det distriktpolitiske virkeområdet): Regioner med senter mellom 5.000 og 50.000 innbyggere. SM (små og mellomstore) byregioner innenfor DPV (det distriktpolitiske virkeområdet): Regioner med senter mellom 5.000 og 50.000 innbyggere. Tettstedsregioner: Regioner med senter mellom 1.000 og 5.000 innbygger. Spredtbygde områder: Regioner med senter under 1.000 innbyggere. 7) Grunnet få observasjoner har vi unnlatt å vise beregnet lønnskostnader for spredtbygde områder for statlig sektor. 8) Det vises til kapittel 2 for en nærmere forklaring på hvordan beregningene er foretatt.

Nordisk institutt for studier av
innovasjon, forskning og utdanning

Nordic Institute for Studies in
Innovation, Research and Education

www.nifu.no